

ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΔΩΡΙΔΑΣ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΠΑΛΙΩΤΩΝ ΔΩΡΙΔΑΣ
Πρατίνου & Δούριδος 8 - 11634 Αθήνα
Αρ. Φύλλου 169 Ιουλ.-Αυγ. 2024

Σε 2 χρόνια θα περνάμε ξανά τη γέφυρα του Μόρνου

Σελ. 7

___ ΣΠΟΡ ___
Νέα σελίδα για
τον Απόλλωνα
της Γ' Εθνικής
Σελ. 22-23

Με λαμπρότητα
τα θυρανοίξια της
Ι. Μ. Βαρνάκοβας
Σελ. 11

Κόσμημα το νέο
Μουσείο - Κουρείο
στο Ευπάλιο
Σελ. 12

Σπουδαία εκδρομή
στην Κωνσταντινούπολη
τον Οκτώβριο
Σελ. 5

Λιάνα Πενταγιώτη

Έφυγε ξαφνικά η αγαπημένη μας Λιάνα Πενταγιώτη στις 16 Ιουλίου 2024 σε ηλικία μόλις 70 χρόνων. Κόρη του αείμνηστου δικηγόρου Βενιζέλου Σιμιανόπουλου από τη Ναύπακτο γνωρίστηκε και παντρεύτηκε με τον συγχωριανό μας Κώστα Γ. Πενταγιώτη. Απέκτησαν δύο θαυμάσιες κόρες την Νατάσα και την Βένια. Αγάπησε το Ευπάλιο και τόκανε χωριό της. Το επισκεπτόταν πολύ συχνά μεταδίδοντας την αγάπη αυτή και στα παιδιά της. Πάντα πρόσχαρη και κοινωνική είχε παντού φίλους και φίλες, δεμένη με τους συγγενείς και ένα καλό λόγο για όλους. Έδινε πάντα το παρόν σε εκδηλώσεις του Ευπαλίου, είτε στο χωριό είτε στην Αθήνα όπου διέμενε με την οικογένειά της. Λιάνα δεν θα λείψει μόνο από τις κόρες σου και τον άνδρα σου αλλά και από όλους εμάς που αγάπησες και σ' αγαπήσαμε, γιατί ήσουν μια θαυμάσια και σπάνια φίλη και πρότυπο μάνας και οικογενειάρχης. Κανείς μας δεν θέλει να πιστέψει την απώλειά σου. Η εξόδιος ακολουθία της και η ταφή της έγινε στον Ι. Ναό του Κοιμητηρίου Μελισσιών Πεντέλης Καλό ταξίδι Λιάνα μας. Π.Ν.Α.

Ιωάννης Γεωρ. Ζέρβας

Πέθανε στις 6 Ιουλίου 2024 σε ηλικία 89 ετών ο Γιάννης Γ. Ζέρβας (γιός του Τσιαμου-Γιώργου). Η ζωή του Γιάννη είχε δυσκολίες από τα πρώτα βήματα. Πολύ μικρός έμεινε ορφανός από μητέρα. Μπήκε στον αγώνα της ζωής μαζί με τον αείμνηστο αδελφό του Κώστα. Κοντά στον πατέρα του έμαθε να καλλιεργεί τα χωράφια, τα δένδρα και να ανατρέφει τα ζώα. Όλα τα χρόνια της ζωής του τα έζησε στο Ευπάλιο. Παντρεύτηκε την Ελένη Αλ. Πριόβολου και έφτιαξαν μια ζηλευτή οικογένεια με δύο κόρες, την Γεωργία και την Ιωάννα που του χάρισαν και 2 εγγόνια τον Γιώργο και τον Γιάννη. Ο Γιάννης τα τελευταία χρόνια της ζωής του που η υγεία του είχε προβλήματα τα έζησε μέσα στη θαλπωρή των παιδιών και των εγγονών του. Αγαπούσε το χωριό και όλους τους χωριανούς. Ήταν συνεργάσιμος, ήταν λογικός, ποτέ δεν θύμωσε και δεν παρεξηγή-

θηκε με κανέναν. Ποτέ δεν ακούστηκε ότι ο Γιάννης διαφώνησε και ποτέ δεν πήγε στα δικαστήρια. Όποιες διαφορές και διαφωνίες παρουσιάζονταν τις έλυνε με το διάλογο, την κατανόηση και δεν δίστασε να υποχωρήσει έστω και αν είχε δίκαιο. Οι χωριανοί εκτιμώντας αυτές τις αρετές πολλές φορές τον εξέλεξαν αιρετό μέλος διαφόρων συμβουλίων, στην Κοινότητα, στην Εκκλησία, στα Σχολεία, στους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Πολλά χρόνια ήταν μέλος του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου. Λόγω των τεχνικών - οικοδομικών γνώσεων έκανε πολλές στις εκκλησίες του Ευπαλίου, φυσικά χωρίς αμοιβή. Παιδιά και εγγόνια του που σας λάτρευε να είστε υπερήφανοι για τον Μπαρμα-Γιάννη. Εμείς όλοι τον ευχαριστούμε για όσα μας πρόσφερε. Θα τον θυμόμαστε πάντα. Η εξόδιος ακολουθία έγινε τη Δευτέρα 8 Ιουλίου από τον Αϊ Λιά και η ταφή στο κοιμητήριο του. Ν.Ζ.

Κατσαρού Παρασκευή

Πέθανε στις 27 Ιουλίου 2024 σε ηλικία 90 ετών η Παρασκευή Κατσαρού. Με τον σύζυγό της Βασίλειο Κατσαρό απέκτησαν μια θαυμάσια πολυμελή οικογένεια με 7 παιδιά, που τους χάρισαν 17 εγγόνια και 10 δισέγγονα. Ένα υπόδειγμα συζύγου, μάνας και νοικοκυράς που ανέθρεψε τα παιδιά της σύμφωνα με τις Ελληνικές παραδόσεις και τους δίδαξε να ακολουθούν τα ήθη και έθιμα της Ρουμελιώτικης οικογένειας. Πάντα με τον καλό λόγο και αγαπητή από όλους. Η εξόδιος ακολουθία της έγινε από τον Άγιο Γεώργιο Ευπαλίου και η ταφή της στο κοιμητήριο του Αϊ Λιά.

Αναγνωστοπούλου Τασία

Έφυγε την Πέμπτη 25 του Ιούλη μέσα στην αγκαλιά των παιδιών της η κυρα Τασία. Σύζυγος, μάνα, γιατί ένας άνθρωπος που το μόνο που ήξερε ήταν να προσφέρει και να θυσιάζεται για την οικογένειά της... Την διέκρινε η ειλικρίνεια, το ήθος και η ανθρωπιά. Ο τρόπος που αντιμετώπισε τις δυσκολίες δίδαξε τους οικείους της ότι η ζωή είναι ένας αγώνας που πρέπει να δίνεται πάντα με αξιοπρέπεια. Ο Νάσος, η Έλενα, ο Χρήστος, η Βασιλική, η Ιωάννα, ο Γιάννης, ο Μάξιμος και η Αναστασία, είχαν την τύχη να την έχουν στηρίγμά τους όλα αυτά τα χρόνια. Σύζυγος του κυρ Γιάννη, πάντα δίπλα του, γνώρισε και αγάπησε το χωριό μας δίνοντας κάθε καλοκαίρι το παρών στις πλατείες του χωριού. Πλήρης ημερών γεμάτη από την αγάπη των παιδιών της και των εγγονιών της επέστρεψε στη γειτονιά της την Αγία Παρασκευή Ναυπάκτου, από όπου την αποχαιρέτησαμε το Σάββατο 27 του Ιούλη. Καλό ταξίδι....

Πλέσσιος Δημήτρης

Πέθανε στις 18 Ιουλίου 2024 σε ηλικία 75 ετών ο Δημήτριος Πλέσσιος. Ένα αγαπητός Ευπαλιώτης που εργάστηκε ως τεχνίτης μαρμάρων στην Αθήνα ενώ ήταν και ιδιοκτήτης ΤΑΧΙ. Παντρεμένος με την σύζυγο του Γεωργία απέκτησαν μια θαυμάσια οικογένεια με δύο κόρες, την Σούλα και την Ρένα που τους χάρισαν και τέσσερα εγγόνια τον Δημήτρη, τον Κωνσταντίνο, τον Κωνσταντίνο και την Ζήνα. Ο Δημήτρης ήταν αγαπητός σε φίλους και συγγενείς. Του άρεσε να βοηθάει τους γύρω του. Ήταν άνθρωπος που αγαπούσε την οικογένεια του και πάλευε για να μην τους λείπει τίποτα. Η εξόδιος ακολουθία του έγινε την επομένη από τον Άϊ Γιώργη Ευπαλίου και η ταφή στο κοιμητήριο του Αϊλιά.

Κοντογιάννη Μαρία - Αυστραλία

Πέθανε σε ηλικία 86 ετών στη μακρινή Αυστραλία όπου είχε εγκατασταθεί από το 1957 η Μαρία Κοντογιάννη από το Ευπάλιο το γένος Παπαϊωάννου. Στη Μελβούρνη είχε εργαστεί ως νοσηλεύτρια στο εκεί νοσοκομείο. Αγαπούσε την Ελλάδα και το Ευπάλιο που το επισκεπτόταν αρκετά συχνά. Με το σύζυγό της Γιάννη Κοντογιάννη με καταγωγή από τα Μαλάματα που πέθανε 6 μήνες νωρίτερα στις 13 Φεβρουαρίου 2024 είχαν αποκτήσει 5 παιδιά, όλα παντρεμένα (Νικόλαος-Σούλα, Βίκυ-Κώστας, Παρασκευή-Δημήτρης, Αικατερίνη-Χαρίλαος, και Γεωργία- Darren), που τους χάρισαν 12 εγγόνια και 3 δισέγγονα. Η Μαρία απεβίωσε την Κυριακή

25 Ιουνίου 2024, η εξόδιος ακολουθία της έγινε στις 25 Ιουνίου από την Αγία Τριάδα 319 Burntley Street, Richmond, και η ταφή της στο κοιμητήριο Springvale Botanical, Princes Hwy, entrance.

Γραφείο Τελετών και Μνημοσυνηών
Χασκαρης Γεωργιος
 ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΕΥΠΑΛΙΟ ΔΩΡΙΔΟΣ
 ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΔΟΗΝΩΝ 59 - ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ
 ΤΗΛ. 26340 52.344 - ΚΙΝ. 6944 594.291

ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ
ΔΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
 Πρατίνου και Δούριδος 8 – Αθήνα 11634
 www.toefpalio.gr - email: zerv33@yahoo.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας
 ΕΚΔΟΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Περικλής Ν. Λουκόπουλος 6972-318317 perilouko@yahoo.gr
 ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Λένα Δ. Αναγνωστοπούλου
 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Γιώργος Π. Ανδρεόπουλος
 ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Έφη Χρ. Μίχου
 SITE: Κώστας Ν. Ζέρβας
 ΝΕΑ ΔΡΟΣΑΤΟΥ: Μπάμπης Χρ. Αλεξανδρής
 ΑΘΛΗΤΙΚΑ: Τάσος Ν. Τσόλκας
 ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Σπύρος Γ. Πριόβολος Νίκος Ζερβας Φώτης Κονιστής
 ART DIRECTOR: Ελίνα Α. Τσιρόγκα
 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: Μάκης Γ. Πριόβολος
 ΕΚΤΥΠΩΣΗ: WHO IS WHO - www.wiw.gr Φραντζή 7 - 11743 Αθήνα

Όλγα Βασιλοπούλου

Ολίφη στην Ναυπακτία και τη Δωρίδα "έφυγε" από την ζωή σε ηλικία 47 ετών η Όλγα Βασιλοπούλου σύζυγος του Δημήτρη Κόκλα και μητέρα δύο παιδιών. Ζούσε με την οικογένειά της στο Ευάλιο. Η Όλγα Βασιλοπούλου έδινε μια άνιση μάχη με την επάρατη νόσο. Η εξόδιος ακολουθία της έγινε την Πέμπτη 5 Σεπτεμβρίου στις 10:00 στον Ιερό Ναό Αγίου Γρηγορίου στα Γρηγορίτικα Δωρίδος. Συντετριμμένος ο σύζυγός της Δημήτρης έγραψε... "Καρδιά μου, ψυχή μου, αστέρι μου, ομορφιά μου, ζωή μου ... σου ευχόμαστε εγώ και τα παιδιά μας καλό παράδεισο και καλή αντάμωση".

Καραβίτης Σπ. Ανδρέας

Πέθανε σε ηλικία 75 ετών ο ιατρός Ανδρέας Σπ. Κραββαρίτης με καταγωγή από το Ευάλιο και Τρίκορφο. Γονείς του ήταν η Παρασκευή Αλ. Πριόβολου από το Ευάλιο και πατέρας του ο Σπύρος Κραββαρίτης από το Τρίκορφο. Σπούδασε ιατρική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ειδικεύτηκε στις ειδικότητες καρδιολόγου και παθολόγου. Ήταν εξαιρετος επιστήμονας αλλά προπάντων αγαπούσε και συμπαρίστατο στους ασθενείς του. Εργάστηκε σε νοσοκομειακές μονάδες του Εθνικού Συστήματος Υγείας αλλά και σε ιδιωτικές κλινικές. Διατηρούσε ιδιωτικό ιατρείο στην περιοχή Ζωγράφου Αττικής και ήταν γνωστός σε όλους του Δωριείς των Αθηνών. Η επιστημονική του κατάρτιση, ο καλός του χαρακτήρας και η συμπεριφορά του τον κατέστησαν αγαπητό και σεβαστό στους συναδέλφους του και στους ασθενείς του. Ανδρέα θα λείψεις από όλους μας. Θα σε θυμόμαστε. Σε ευχαριστούμε για όσα μας πρόσφερες. Καλό σου ταξίδι. Ν.Ζ.

Γιώτης Θανάσης

Πέθανε στις 22 Αυγούστου 2024 σε ηλικία 76 ετών ο Θανάσης Γιώτης. Ο Θανάσης ήταν γιός του Νίκου Γιώτη, που οι παλιότεροι θα θυμούνται για το κατάστημα σιδηροχρωμάτων που διατηρούσε στο Ευάλιο. Με καταγωγή από την Δορβιτσιά Ναυπακτίας, γεννήθηκε στις 28 Οκτωβρίου 1948 στο Ευάλιο, όπου και πέρασε τα πρώτα του χρόνια, μέχρι την μετοίκηση της οικογένειάς του στην Αθήνα, όπου ασχολήθηκε επιτυχώς με συνεργείο αυτοκινήτων ιδιοκτησίας του. Ήταν παντρεμένος με την Ντίνα Στριμμένου και απέκτησαν ένα γιό τον Κωνσταντίνο. Διατήρησε στενούς φιλικούς δεσμούς με πολλούς συγχωριανούς και πάντα είχε το Ευάλιο στην καρδιά του, που συχνά το επισκεπτόταν. Έφυγε ξαφνικά από την ζωή τα ξημερώματα της 22ας Αυγούστου 2024. Η εξόδιος ακολουθία και η ταφή του έγινε στην ιδιαίτερη πατρίδα του την Δορβιτσιά.

Κατσαλήρου Θεοδώρα

Πέθανε στις 15 Αυγούστου 2024 σε ηλικία 88 ετών η Θεοδώρα Κατσαλήρου το γένος Τιγγινάγκα. Με τον άνδρα της Δημήτρη Κατσαλήρου απέκτησαν 2 κόρες την Λαμπρινή και την Βασιλική που τους χάρισαν 5 εγγόνια και 4 δισέγγονα. Εκτός από την οικογένειά της ασχολήθηκε με αγροτικές δουλειές και αρκετά φορές βοηθούσε τον άνδρα της στο σιδηροδρομείο που είχε στο Ευάλιο. Έζησε φιλήσυχα και αγαπή με τους συγχωριανούς της. Η εξόδιος ακολουθία της έγινε από τον Άγιο Γεώργιο Ευπαλίου και η ταφή της στο κοιμητήριο του Αϊ Λιά.

Εστειλαν τις συνδρομές τους

ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	15 €
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Γ. ΕΛΕΝΗ (Στη μνήμη Τασίας Αναγνωστοπούλου)	100 €
ΒΑΓΓΕΛΑΣ ΗΛΙΑΣ	20 €
ΒΛΑΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20 €
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΘΑΝ. (Βενζινάδικο)	20 €
ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠ. ΚΩΝ/ΝΟΣ	20 €
ΖΥΓΟΥΡΑΚΗ ΖΩΓΟΥΛΑ	20 €
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	40 €
ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	40 €
ΚΑΓΙΑ ΡΗΝΑ & ΠΡΙΟΒΟΛΟΥ ΓΙΩΤΑ	20 €
ΚΑΡΔΑΡΑ ΕΛΕΝΗ	20 €
ΚΑΡΔΑΡΑ ΠΟΠΗ	20 €
ΚΑΤΣΟΥΔΑΣ ΦΩΤΗΣ	20 €
ΚΟΝΙΣΤΗΣ ΒΑΣ. ΧΡΗΣΤΟΣ	20 €
ΚΟΝΙΣΤΗΣ ΦΩΤΗΣ	20 €
ΚΟΥΝΤΟΥΜΑΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	50 €
ΚΡΙΑΤΣΙΩΤΗΣ ΗΛΙΑΣ	50 €
ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ ΛΑΜΠΡΙΝΗ	10 €
ΜΑΡΣΕΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	10 €
ΜΠΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	50 €
ΜΠΑΜΠΟΥ ΜΑΡΙΑ	20 €
ΜΠΑΜΠΟΥ ΙΟΥΛΙΑ Σύζυγος Παναγιώτη	50 €

ΜΠΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ	20 €
ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	60 €
ΝΤΖΑΦΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ & ΙΩΑΝΝΑ (Στη μνήμη της μητέρας τους Αλεξάνδρας)	150 €
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΑΓΙΑΝΔΡΕΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	200 €
ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ	30 €
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΛ. ΓΙΩΡΓΟΣ	100 €
ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΗΣ ΝΤΙΝΟΣ	30 €
ΠΛΕΣΣΙΑΣ ΑΛΕΞ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	20 €
ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	20 €
ΡΗΓΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20 €
ΣΜΠΑΡΟΥΝΗΣ ΓΕΩΡΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	50 €
ΣΜΠΑΡΟΥΝΗΣ ΝΙΚ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	50 €
ΤΑΡΑΒΗΡΑ ΔΗΜ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	50 €
ΤΑΡΑΒΗΡΑΣ ΔΗΜ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	20 €
ΤΙΓΓΙΝΑΓΚΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	50 €
ΤΡΥΠΑ ΧΡΥΣΟΥΛΑ	20 €
ΤΣΙΛΛΗ ΓΑΡΥΦΑΛΙΑ	20 €
ΤΣΙΡΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Σύζυγος Κων/νου	25 €
ΤΣΙΡΗΣ ΚΩΝ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	25 €
ΤΣΟΥΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	30 €
ΧΑΛΙΟΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	500 €

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΟΥΣΤΑΣ
 ΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΙΚΗ ΔΩΡΙΔΑΣ
 ΑΓΟΡΕΣ | ΠΩΛΗΣΕΙΣ | ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ
 ΔΙΚΟΠΕΔΑ | ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΑ | ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ | ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

6993331833
 6945345240
 6972212022
 tsoustask@gmail.com
 tsoustask.gr
 ΤΣΙΟΥΣΤΑΣ Κώστας
 -Κτηματομεσιτικά
 Δωρίδας

ALPHA BANK

GR 6001407690769002002002676

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

GR 6601101040000010429668089

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

GR 1801720110005011059657666

Eurobank

GR 1702606530000990100077938

SOS! οι συνδρομές σας είναι απαραίτητες για την επιβίωση της εφημερίδας!

Γνωρίζουμε ότι τα προβλήματα είναι πολλά. Τα ίδια αντιμετωπίζουμε λίγο πολύ όλοι. Και η εφημερίδα σας, "ΤΟ ΕΥΠΑΛΙΟ", εκτός από τα εκδοτικά προβλήματα λόγω κορωνοϊού, έχει και τα οικονομικά. Η έκδοση κάθε τεύχους (ατελιέ, δημιουργικό, χαρτί, τυπογραφείο, συσκευασία, ετικετοποίηση, ταχυδρομείο) στοιχίζει 1200 ευρώ. Στείλτε την μικρή ετήσια συνδρομή σας γιατί διαφορετικά με μεγάλη μας λύπη θα σταματήσει να σας έρχεται.

Το Δ.Σ. της Ένωσης

Ευθύμιος Παπαλόης

Σε ηλικία 92 ετών έφυγε από τη ζωή στις 10 Ιουνίου 2024 ένα άξιο τέκνο του Ευπαλίου, ο Ευθύμιος Βασ. Παπαλόης. Υπήρξε Σμήναρχος Ιπτάμενος, Διοικητής Πτέρυγας Μάχης της Πολεμικής μας Αεροπορίας (Αραξος) και στην συνέχεια Κυβερνήτης μεγάλων αεροσκαφών της Ολυμπιακής Αεροπορίας. Απέκτησε δύο γιούς τον Βασίλη Dr Ιατρικής, Καθηγητής, Ερευνητής σε Λονδίνο και Αθήνα και τον Απόστολο, Καθηγητή Ιατρικής στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, που του χάρισαν 7 εγγόνια. Ο Θύμιος εκτός των άλλων δραστηριοτήτων του, όταν συνταξιοδοτήθηκε δημιούργησε και το θαυμάσιο "Λεξικό για Σταυρόλεξα" το μοναδικό που κυκλοφορεί στη χώρα μας.

Ο επικήδειος από τον γιο του Απόστολο

Σεβασμιότατε Μητροπολίτα Λιβύης κκ Γεννάδιε, σεβαστοί ιερείς, Αξιότιμε κύριε Γενικό Γραμματέα Ανωτάτης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθηγητά κύριε Οδυσσέα Ζώρα, Αξιότιμοι εκπρόσωποι της δοξασμένης πολεμικής μας αεροπορίας, Αξιότιμες κυρίες, αξιότιμοι κύριοι, Επιθυμώ να σας εκφράσω μαζί με τον αδελφό μου Βασίλειο, τις θερμές μας ευχαριστίες για την σημερινή σας παρουσία και συμμετοχή, στην εξόδιο ακολουθία του Πατέρα μας. Σεβασμιότατε Μητροπολίτα, σας Ευχαριστούμε για την Ευλογία της τέλει της Ακολουθίας εκ μέρους σας. Μεγάλη ευλογία για τον Πατέρα μας. Η ίδια η λέξη κηδεία, παραπέμπει στο τι ακολουθεί. Πηγαίνουμε στον μόνο και αληθινό μας Κηδεμόνα, τον Τριαδικό Θεό. Αλλά εδώ στην γη, οι κηδεμόνες μας, οι γονείς μας, είναι η εικόνα της Αγάπης και της συνεχούς φροντίδας του Θεού. Πατέρα, έφυγες πλήρης ημερών. Δόξα τω Θεώ, δεν ταλαιπωρήθηκες ιδιαίτερα. Ευλογία και αυτό. Είδες και έζηρες με την οικογένειά σου και με 7 εγγόνια. 7 Παιδιά που λάτρευες και που συνεχώς θα είσαι στις καρδιές και στο μυαλό τους. Φωτεινός, δυνατός και παράδειγμα για την ζωή τους.

Αλλά αλήθεια, ποιο είναι αυτό το παράδειγμα? Γιατί όπως είπε και η Εκκλησία στην Ακολουθία της, τον βίαιο αποχωρισμό ψυχής και σώματος τον ζήσαμε. Τον βλέπουμε. Ωστόσο κάτι ποιο σπουδαίο είναι εδώ. Ένα ολόκληρο νόημα ζωής. Η απάντηση σ' όλα τα ερωτήματα είναι στην ίδια την ζωή του ανθρώπου. Στην προσωπική του ιστορία. Εκεί είναι όλα, δεν χρειάζεται να ψάξουμε άλλο. Πατέρα ήσουν παιδί του πολέμου και της κατοχής. Καταστάσεις και βιώματα που δεν πρέπει να ζήσει κανείς ξανά στο μέλλον ούτε κατά ένα μόνον κομμάτι τους. Ο Πανάγαθος Θεός και πάντα με ευθύνη όλων μας, να μας αξιώσει να μην δούμε και να μην ζήσουμε τίποτα απ' όλα αυτά. Ο πόνος, η πλήρης καταστροφή και ο θάνατος, να είναι η φυσιολογική καθημερινότητα! Κι όμως μέσα σ' αυτό το αποπνικτικό περιβάλλον, η ζωή και το πείσμα για το νέο, караδοκούσε! Δεν εγκατέλειπαν με τίποτα. Ήσουν σ' εκείνη την γενιά των Ελλήνων, που είναι σήμερα και εδώ, που πίστευαν και τελικά το πέτυχαν, όχι απλά να στήσουν ξανά την Ελλάδα στα πόδια της αλλά να πετύχουν ότι πέτυχαν, με τις δικές τους δυνάμεις. Καμία ουσιαστική βοήθεια. Και αν δόθηκε, ίδια ήταν για όλους. Καμία διάκριση ειδικά για εμάς. Αυτήν την πίστη για το νέο και την πρόοδο, ως παιδιά, εγώ και αδελφός μου, τη βιώσαμε πρώτη φορά όταν ξεκίνησαν οι πρώτες μας δοκιμασίες. Εξετάσεις, επιλογές οι πρώτες μας αποφάσεις. Σε ρωτούσαμε... θα τα καταφέρουμε Πατέρα? Τώρα αντιλαμβανόμαστε πολύ καλύτερα πώς μας κοιτούσες με τα βιώματα που σ' ακολουθούσαν.... Μας έλεγες... Δεν υπάρχει κάτι που δεν μπορείτε να το καταφέρετε. Αν δεν το καταφέρετε σημαίνει ότι δεν προσπαθήσατε αρκετά.... Η αεροπορία και η αεροπορική ιδέα, είμαι σίγουρος ότι στην έφερε ο Θεός στην ζωή σου. Ούτε που

περνούσε καν από το μυαλό σου. Το πρώτο μεγάλο ταξίδι της ζωής σου ήταν ένα αληθινό μεγάλο ταξίδι... που σήμερα είναι ημερήσια εκδρομή. Από το Ευπάλιο της επαρχίας Δωρίδας στην μακρινή πρωτεύουσα... την Αθήνα. Τι ειρωνεία ζωής... Από το χωριό που το όνομά του σημαίνει Ευ Αγωνίζεσθε με δωρική ψυχή, στην μακρινή Αθήνα. Και θα τα φέρει έτσι η ζωή που το παιδάκι που είχε καταφέρει να κάνει αυτό το «μακρινό»... ταξίδι, να ταξιδεύει αμέτρητες φορές στην Αμερική και στον Καναδά, πετώντας πάνω από ολόκληρη την Ευρώπη και τον ατλαντικό ωκεανό. Αλλά γιατί ευλογήθηκες από την ένταξή σου στην αεροπορία μας? Γιατί σου δόθηκαν δύο μεγάλες δυνάμεις. Να Υπηρετήσεις την Πατρίδα μας και να τιμήσεις την Ιστορία μας, και να μάθεις να βλέπεις από ψηλά, με ηρεμία και νηφαλιότητα, όλα τα θέματα... Όλα αυτά, σε συνδυασμό με τον δωρικό σου χαρακτήρα, διαμόρφωσαν την ζωή σου. Με-

Η πλέον αγαπημένη του φωτογραφία. Τραβήχτηκε όταν προσγειώθηκε και στην συγκεκριμένη πτήση είχε φωτογραφίσει το Αγαπημένο του Ευπάλιο. Πάντα Υπερήφανος και γεμάτος Αγάπη για το χωριό που γεννήθηκε και μεγάλωσε.

γάλη Ευλογία και για εμάς.

Ο Θεός έχει πάντα τα δικά του σχέδια. Υπηρετούσες ως σμηνίτης την στρατιωτική σου θητεία. Ο διοικητής σου όμως έψαχνε μέσα στην μονάδα έναν μορφωμένο νέο να βάλει σειρά στην λειτουργία του διοικητηρίου. Υπήρχε ένας νέος που είχε τελειώσει Γυμνάσιο... στην Ναύπακτο. Αληθινό προσόν για την εποχή. Οργάνωσες τα πάντα τόσο γρήγορα και με τόσο μεθοδικότητα που ο διοικητής σου σε πίεζε συνεχώς να δώσεις εξετάσεις, να μπεις στην Αεροπορία και να γίνεις αξιωματικός. Έτσι ξεκίνησαν όλα....

Θα διαβάσεις για τις εξετάσεις σου, κάτω από το φως των φαναριών στο πεδίο του Άρεως. Φανταστικό γραφείο. Το θυμώσουν όμως πάντα με αγάπη και να μην έχεις στις εξετάσεις και θα αποφοιτήσεις από τους πρώτους.

Υπηρετήσες την ένδοξη Πολεμική μας Αεροπορία για 21 χρόνια, πρώτα απ' όλα και πάνω απ' όλα, ως μάχιμος πιλότος της, ζώντας όλη την μεταπολεμική της εξέλιξη και τον εκσυγχρονισμό της, σε υποδομές, αεροσκάφη και στελεχιακό δυναμικό. Αποκορύφωμα ασφαλώς τα F 104. Το αεροπλάνο πύραυλο. Γι' αυτό και είχε την ονομασία starfighter. Πόσες φορές μας περιέγραψες, την στιγμή που πάνω από την Κρήτη, με πεντακάθαρο ουρανό, έβλεπες όλη την Ελλάδα μπροστά σου. Πώς να μην έχεις Πατέρα μας πάντα την μεγάλη εικόνα στο μυαλό σου!

Από την πλούσια πορεία σου στην Πολεμική μας Αεροπορία, θα ξεχωρίζω 3 στιγμές. Όλες συνάφεια του χαρακτήρα σου. Θα εκπονήσεις, γιατί δεν υπήρχαν, οργανωτικά και άλλα εγχειρίδια για την λειτουργία πολεμικών μονάδων, είτε σε επίπεδο σμηναρχίας είτε σε επίπεδο πτέρυγας μάχης. Θα σου το αναγνωρίσουν σ' όλες τις μονάδες. Θα υπηρετήσεις στην Κύπρο και θα βοηθήσεις στην οργάνωση της άμυνας του νησιού. Με αφορμή τις

σπουδές σου στην Σχολή Πολέμου, θα εκπονήσεις επιχειρησιακά σχέδια για το πώς πρέπει να απαντήσει η Πολεμική μας Αεροπορία, σε κάθε πιθανή επιβουλή, αξιοποιώντας με ορθολογισμό τους διαθέσιμους πόρους της, και την τελευταία σφαίρα, και το τελευταίο γαλόνι καυσίμου, που είναι κρυμμένο και πότε και πώς θα χρησιμοποιηθεί. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, το σχέδιο T... Τουρκία... Τα σχέδια σου έμειναν παρακαταθήκη και βασικό σχεδιασμός για πολλά χρόνια στην Πολεμική μας Αεροπορία. Και δεν θα ξεχάσω την στιγμή της επιστράτευσης του 1974, πώς μας φίλησες όλους θερμά και πήδηξες πάνω από τα κάγκελά του σπιτιού και να φύγεις, για να μην χωθεί ούτε ένα λεπτό. Μετά από 4.197 ώρες πτήσης και ως διοικητής της Πτέρυγας Μάχης του Αράξου, θα αποχαιρετίσεις την μάχιμη αεροπορία, για να ενταχθείς, μετά από δύσκολες εξετάσεις, στην Ολυμπιακή του Αριστοτέλη Ωνάση. Συνολικά 19 χειριστές σε 70 υποψηφιότητες. Θα ολοκληρώσεις και εκεί την πορεία σου, μετά από 6.302 ώρες πτήσης. Αλλά τόσο στην Πολεμική όσο και στην Πολιτική Αεροπορία, ξεχώρισες και για κάτι ακόμη. Πολύ Καλός και Συστηματικός Δάσκαλος για νέους χειριστές και κυβερνήτες. Ο πλέον σαφής αλλά και υπομονετικός.

Η μεγαλύτερη όμως ευλογία που έλαβες στην ζωή σου ήταν η Μητέρα μας και η Οικογένειά σου. Πατέρα, μαζί με την Μητέρα μας, για 52 ολόκληρα χρόνια, ήσουν το απόλυτο παράδειγμα συμπληρωματικότητας. Όπου είχε έλλειψη ο ένας, είχε πλήρη στήριξη και κάλυψη ο άλλος. Η επιτομή της ισορροπίας. Αλλά όχι μόνον αυτό. Και συμπληρωματικότητα ιδεών. Κάτι που για εμένα και τον αδελφό μου, μας έμεινε όχι απλά ως παρακαταθήκη αλλά ως κομμάτι του χαρακτήρα μας και της δράσης μας. Να μην βυθιζόμαστε σε ψευτοδιλήμματα.

Είσαι συντηρητικός? Είσαι φιλελεύθερος? Είσαι προοδευτικός? Αληθινά ψευτοδιλήμματα. Όπως είπε και ένας σοφός φιλόσοφος Ένας άνθρωπος... όπως και ένα έθνος... Χωρίς τα μέσα για την συντήρησή του, είναι χωρίς τα μέσα για την πρόοδο του.... Τότε τι είσαι αλήθεια? Το μάθημα είναι όλα τα παραπάνω. Το καθένα στην ώρα του γι' αυτό που πρέπει. Από συντηρητικός για αξίες και αρχές μέχρι ριζοσπάστης για τον ερχομό του απολύτως αναγκαίου νέου. Αλλά δεν μπορώ Πατέρα να μην σταθώ σε δύο ακόμα πτυχές του χαρακτήρα σου και της ζωής σου. Καλά κρυμμένες αλλά πάντα λειτουργικές την ώρα που έπρεπε. Η πρώτη είναι ότι ήσουν βαθύτατα δημοκράτης. Από μικρά παιδιά, μας συγκέντρωνες όλους γύρω από το τραπέζι και συζητούσαμε ένα θέμα της επικαιρότητας. Πρώτα μας ζητούσες την γνώμη όλων μας μαζί με το γιατί. Στην συνέχεια μας ζητούσες την ψήφο όλων μας. Τι επιλέγουμε. Μας έμαθες πόσο διαφορετική είναι η γνώμη από την τελική επιλογή και πόσο σημαντικό είναι να συζητούμε όλα τα θέματα και να αναλαμβάνουμε με αίσθημα ευθύνης κάθε επιλογή μας. Και κάτι ακόμα..... Ήσουν πολύ ευαίσθητος.... Αυτό και αν ήταν καλά κρυμμένο.

Αλλά για όσους σε γνώριζαν καλά, ήξεραν ότι είχες όχι απλά ευαίσθησιες αλλά ενσυναίσθηση. Μίλαγες σαν προφήτης. Ασφαλώς και δεν ήσουν. Είχες όμως ενσυναίσθηση. Αδύνατον να σε ξεγελάσει κάποιος και αδύνατον να μην τον καταλάβεις. Πάντα με νηφαλιότητα, ψυχραιμία και ήρεμη σοβαρή σκέψη. Η νοσηλεύτρια που μου τηλεφώνησε να μου αναγγείλει την εκδημία σου, μου είπε δακρυσμένη πόσο νηφάλιος ήσουν. Μου είπε χαρακτηριστικά..... είχα μια οσιακή ηρεμία.

Πατέρα μας, σήμερα, στην αγκαλιά του Θεού και μαζί με την Μητέρα μας, σίγουρα αναπαύεσαι και σίγουρα έχεις όλη την μεγάλη εικόνα που είχες στην ζωή σου. Την μεγαλύτερη απ' όλες. Αυτήν του Θεού. Την Απόλυτη Αλήθεια. Αιώνια σου η Μνήμη.

Αιώνια σου η Μνήμη.

Με μεγάλο ενδιαφέρον η εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη

Θετική ανταπόκριση και μεγάλο ενδιαφέρον για συμμετοχή έχει η θαυμάσια εκδρομή της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωρίδας στην Κωνσταντινούπολη στις 18 έως 23 Οκτωβρίου 2024.

Ήδη από την πρώτη μέρα που ανακοινώθηκε αθρόα είναι η δήλωση συμμετοχής από Ευπαλιώτες και φίλους τόσο από την περιοχή του Ευπαλίου όσο και από την Αθήνα, για να ζήσουν από κοντά τα ιστορικά μέρη της Πόλης, την Αγία Σοφιά, το Πατριαρχείο, τα Μουσεία, το Βόσπορο, τον Κεράτιο κόλπο, τη Μεγάλη Σχολή του Γένους, τα Πριγκηπόνησα και τόσα άλλα. Ένα πούλμαν θα ξεκινήσει από Ναύπακτο - Ευπάλιο και θα συναντηθεί στη Λαμία με το άλλο πούλμαν που θα ξεκινήσει από Αθήνα

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1η μέρα:
ΑΘΗΝΑ (και από ΕΥΠΑΛΙΟ)
- ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Αναχώρηση στις 7.00 π.μ. από την Ναύπακτο με μικρές στάσεις (Ευπάλιο, Ερατεινή κλπ), μέσω Λαμίας, και από Αθήνα. Το απόγευμα θα φτάσουμε στο ξενοδοχείο μας στην Κομοτηνή, χρόνος ελεύθερος. Διανυκτέρευση.

2η μέρα :
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

Αναχώρηση για Κωνσταντινούπολη. Η διαδρομή

μας στο μεγαλύτερο μέρος της από την Εγνατία οδό, αφήνοντας δεξιά την όμορφη πόλη της Αλεξανδρούπολης, μας οδηγεί στα Ελληνοτουρκικά σύνορα, όπου μετά τον απαραίτητο έλεγχο των ταξιδιωτικών εγγράφων και τις σύντομες αγορές

στα ελληνικά «DUTY FREE SHOPS» περνάμε τη γέφυρα του Έβρου και τον έλεγχο των τουρκικών συνόρων για να συνεχίσουμε τη διαδρομή μας μέχρι τη Ραιδεστό όπου θα έχουμε την πρώτη μας στάση. Νωρίς το απόγευμα θα τακτοποιηθούμε σε επιλεγμένο ξενοδοχείο 4* στην Κωνσταντινούπολη. Πρώτη γνωριμία με τη φωτισμένη πόλη. Διανυκτέρευση.

3η μέρα :
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ (ΞΕΝΑΓΗΣΗ) - ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ ΣΤΟΝ ΒΟΣΠΟΡΟ

Γνωριμία - ξενάγηση με τα σπουδαιότερα αξιοθέατα της «ΠΟΛΗΣ». Θα επισκεφθούμε το Πατριαρχείο, την Παναγία των Βλαχερνών την περίφημη Μονή της χώρας, το Μπαλουκλί (Μονή Ζωοδόχου Πηγής) με τα θρυλικά ψάρια και τους Τάφους των Πατριαρχών και τέλος τα ανάκτορα «ΝΤΟΛΜΑ ΜΠΑΧΤΣΕ» με τον εντυπωσιακό πολυέλαιο. Ακολουθεί επίσκεψη στην περίφημη Σκεπαστή Αγορά

με τα 5000 μαγαζιά για ενδιαφέρουσες αγορές. Σας προτείνουμε προαιρετική κρουαζιέρα στο Βόσπορο. Διανυκτέρευση.

4η μέρα :
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ (ΞΕΝΑΓΗΣΗ) - ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΗΣΑ

Άλλη μια ημέρα με πολλά αξιοθέατα ξεκινά. Πρώτη μας στάση σε ένα από τα σπουδαιότερα τζαμιά της πόλης με έξι μιναρέδες θα ξεναγηθούμε στη συνέχεια, δεν είναι άλλο από το «ΜΠΛΕ ΤΖΑΜΙ» του Σουλτάν Αχμέτ. Συνεχίζουμε την ξενάγηση σε ένα από τα μεγαλύτερα σύμβολα του Χριστιανισμού, την Αγία-Σοφιά. Πρωινή αναχώρηση για το λιμάνι από όπου το πλοίο θα μας μεταφέρει στα Πριγκηπόνησα. Πρώτα θα επισκεφθούμε το νησί Χάλκη με τη θεολογική σχολή, για να ακολουθήσει η Πριγκηπος. Εδώ μπορούμε προαιρετικά να κάνουμε το γύρω του όμορφου νησιού. Το βράδυ ακολουθείτε προαιρετικά την πρόταση μας, για διασκέδαση σε νυχτερινό κέντρο με καλό φαγητό, μουσική και oriental (χανουμάκια). Διανυκτέρευση.

5η μέρα :
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ - ΞΑΝΘΗ
Με όμορφες εικόνες, με τις καλύτερες

εντυπώσεις και πολλά σουβενίρ ξεκινάμε από τη γνωστή πλέον διαδρομή για τη Ραιδεστό και τα Ελληνοτουρκικά σύνορα. Μετά τον απαραίτητο έλεγχο, η διαδρομή μας συνεχίζεται μέσω Εγνατίας οδού για την πόλη της Ξάνθης. Άφιξη το απόγευμα. Διανυκτέρευση.

6η μέρα :
ΞΑΝΘΗ - ΑΘΗΝΑ και ΕΥΠΑΛΙΟ

Πρωινό και αναχώρηση. Έπειτα από ενδιάμεσες στάσεις, άφιξη στην πόλη μας το βράδυ.

**Η ΤΙΜΗ ΕΙΝΑΙ 380€ ΤΟ ΑΤΟΜΟ
ΣΕ ΔΙΚΛΙΝΑ - ΤΡΙΚΛΙΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΜΟΝΟΚΛΙΝΟΥ 170€**

Για δήλωση συμμετοχής στον Ταμία της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωρίδας Γιώργο Ανδρέοπουλο Τηλ. 6936872312 email: georgandreo@gmail.com και στο Τουριστικό Γραφείο

© Τζαβέλλα 46, Ναύπακτος, 30300 © staikos_tours@hotmail.gr
© 2634025222 | 6977604721 | 6972552857 © Staikos Tours

Περιλαμβάνονται:

- Μεταφορές – Μετακινήσεις σύμφωνα με το πρόγραμμα.
- 1 διανυκτέρευση στην Κομοτηνή Kiridis hotel 3* με πρωινό .
- 1 διανυκτέρευση στην Ξάνθη 3* με πρωινό .
- 3 διανυκτερεύσεις AVANTGARDE 4* με πρωινό.
- Περιλαμβάνει ένα γεύμα στη Πριγκηπο
- Περιηγήσεις – ξεναγήσεις βάσει προγράμματος
- Ακτοπλοϊκά εισιτήρια για τα Πριγκηπόνησα
- Ελληνόφωνος ξεναγός
- Φόροι διαμονής - Checkpoints (20€)

Δεν περιλαμβάνονται :

- Κρουαζιέρα στο Βόσπορο
- Νυχτερινή διασκέδαση (Χανουμάκια)
- Είσοδοι σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και ότι αναφέρεται ως προαιρετικό

**** Η Κράτησή σας γίνεται δεκτή μόνο με προκαταβολή 50%, έως 29 Σεπτεμβρίου****

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
IBANK : GR9201104260000042600277232
BIC: ETHNGRAA
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ : ΣΤΑΙΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
...Γράφοντας και το όνομά σας

Στο “δικό του σπίτι” το Αστυνομικό Τμήμα του Ευπαλίου

Και επίσημα πλέον το Αστυνομικό Τμήμα Ευπαλίου βρίσκεται στο δικό του σπίτι από το Σάββατο 29 Ιουνίου 2024, τυπικά είχε εγκατασταθεί από 24 Μαΐου 2024.

Ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη Μιχάλης Χρυσοχοΐδης βρέθηκε στο Ευπάλιο τέλη Ιουνίου και εγκαινίασε τα νέα ιδιόκτητα γραφεία της Ελληνικής Αστυνομίας.

Για να φτάσουμε όμως στο σήμερα η πορεία του Αστυνομικού Τμήματος Ευπαλίου πέρασε... από χίλια κύματα.

Πριν από λίγα χρόνια στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της Ελληνικής Αστυνομίας υπήρξε και το σχέδιο περικοπών όπου πολλά αστυνομικά τμήματα θα έκλειναν και θα συγχωνεύονταν με άλλα

αγιασμό χοροστάτησε ο Αρχιμανδρίτης πατήρ Αυγουστίνος Σύρρος.

Την εναρκτήρια ομιλία πραγματοποίησε ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Αστυνομίας Φωκίδας, Ταξίαρχος Κωνσταντίνος Τοπάλης, ο οποίος καλωσόρισε τους προσκεκλημένους και τους ευχαρίστησε για την παρουσία τους στην τελετή των εγκαινίων.

Ο Υπουργός χαιρέτησε την όλη προσπάθεια και

την αγαστή συνεργασία Δημοτικής Αρχής, Περιφέρειας και Υπουργείου για να φτάσουμε σ' ένα αίσιο τέλος, υποσχόμενος ότι το Αστυνομικό Τμήμα Ευπαλίου θα έχει την στήριξη του και του Υπουργείου για να συνεχίσει να επιτελεί το σημαντικό του έργο προσφέροντας ασφάλεια σε υψηλό βαθμό στους πολίτες της Δωρίδας.

«Είμαστε εδώ για να σας διαβεβαιώσουμε ότι αγωνιζόμαστε καθημερινά για να εφαρμόσουμε πολιτικές και να εμπεδώσουμε το αίσθημα ασφάλειας στη χώρα. Είμαστε εδώ για να σας πούμε ότι οι αστυνομικοί, τα παιδιά σας, είναι αφοσιωμένοι στο καθήκον τους και μαζί με εσάς, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες,

να καταπολεμήσουμε μια σειρά από παθογένειες, κοινωνικά φαινόμενα που όλο και πληθαίνουν και πολλαπλασιάζουν την ανασφάλεια και το φόβο στην κοινωνία μας», σημείωσε ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη Μιχάλης Χρυσοχοΐδης.

Ομιλίες πραγματοποίησαν επίσης ο Υφυπουργός Δικαιοσύνης και Βουλευτής Νομού Φωκίδας, Ιωάννης Μπούγας, ο Αντιπεριφερειάρχης Νομού Φωκίδας, Γεώργιος Δελμούζος, ο Δήμαρχος Δωρίδας, Δημήτριος Γιαννόπουλος, ο Προϊστάμενος του Κλάδου Διαχειριστικής – Τεχνικής Υποστήριξης και Πληροφορικής του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, Υποστράτηγος Σωτήριος Νικολακόπουλος και ο πρώην Δήμαρχος Δωρίδας, Γεώργιος Καπεντζώνης.

Στα εγκαίνια παρέστησαν ακόμα ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Τάξης, Μάνος Λογοθέτης, ο Δήμαρχος Δελφών Παναγιώτης Ταγκαλής, οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι Πέγκυ Αραβαντινού και Παρασκευάς Δρόσος, ο Γενικός Περιφερειακός Αστυνομικός Διευθυντής Στερεάς Ελλάδας, Ταξίαρχος Γεώργιος Καραχάλιος, ο Βοηθός του Γενικού Περιφερειακού Αστυνομικού Διευθυντή

Αυτικής Ελλάδας, Υποστράτηγος Ανδρέα Τσαπικούννη, Ταξίαρχος Κωνσταντίνος Κακούσης, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Αστυνομίας Ευβοίας, Ταξίαρχος Αθανάσιος Γερογιάννης, ο Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών και Επιτελικού

Σχεδιασμού/Διεύθυνση Δημοσιονομικής Διαχείρισης, Ταξίαρχος Κωνσταντίνος Πλατιάς, ο Αστυνομικός Διευθυντής Φωκίδας Κώστας Τοπάλης, (που είχε και την ευθύνη της επιτυχημένης διοργάνωσης της εκδήλωσης) εκπρόσωποι τοπικών Φορέων και Ενώσεων Νομού Φωκίδας, Αξιωματικοί Σωμάτων Ασφαλείας, εκπρόσωποι Συνδικαλιστικών Ενώσεων του Σώματος, Περιφερειακοί, νυν και πρώην Δημοτικοί σύμβουλοι, πολίτες, απόστρατοι αστυνομικοί και αστυνομικό προσωπικό της Διεύθυνσης Αστυνομίας Φωκίδας και όμορων Νομών.

Η Περιφερειακή Σύμβουλος Φωκίδας Πέγκυ Αραβαντινού που έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ιστορία μεταγκατάστασης του Αστυνομικού Τμήματος Ευπαλίου έκανε την ακόλουθη δήλωση :

“Μέρα χαράς και συγκίνησης! Ο κόπος τόσο χρόνων απέδωσε! Το νέο αστυνομικό τμήμα Ευπαλίου είναι γεγονός!!

Ένα ταξίδι που ξεκίνησε το 2018 με συνεργασία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, του Δήμου Δωρίδας και της Ελληνικής Αστυνομίας.

Δυο υπηρεσίες ασφαλίστηκαν και ενδυναμώθηκαν, το Κτηνιατρείο της Περιφερειακής Ενότητας που έχει ήδη ολοκληρωθεί και το Αστυνομικό Τμήμα Ευπαλίου, τα εγκαίνια του οποίου πραγματοποιήθηκαν.

Εκτός της Περιφέρειας που πρωτοστάτησε και του κύριου ρόλου που έπαιξε ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στον τ. Πρόεδρο Ευπαλίου Κώστα Τσιούστα καθώς και στον τ. Δήμαρχο Γιώργο Καπεντζώνη, και στον διοικητή του τμήματος Χρήστο Τρίκκα”.

παραπλήσια.

Μέσα στο αρχικό σχέδιο ήταν να κλείσει και το Αστυνομικό Τμήμα Ευπαλίου.

Έντονη τότε υπήρξε η αντίδραση τοπικών φορέων, συλλόγων, πολιτών και κύρια της δημοτικής αρχής που ανέλαβε πρώτα να πληρώνει αυτή τα ενοίκια των γραφείων και δεύτερον εντός εύλογου χρονικού διαστήματος να παραχωρήσει δικό της κτίριο για την μόνιμη εγκατάσταση της αστυνομίας.

Έτσι μετά από χρονοβόρες διαδικασίες και με την ουσιαστική συνεργασία και στήριξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας έγινε η ανταλλαγή των κτιρίων των Γεωργικών Υπηρεσιών (γνωστό ως ΚΕΓΕ) με αυτό των Παλαιών Δημοτικών Σφαγείων .

Ανακαινίστηκαν αμφότερα σε σύγχρονα γραφεία και στα Παλαιά Σφαγεία εγκαταστάθηκαν οι Γεωργικές Υπηρεσίες και στο κτίριο του ΚΕΓΕ η Ελληνική Αστυνομία.

Κατά την τελετή των εγκαινίων, στον καθιερωμένο

Σε 2 χρόνια θα περνάμε ξανά τη γέφυρα του Μόρνου

Το πρώτο διαπεριφερειακό έργο της χώρας αποτελεί η αποκατάσταση της Γέφυρας του Μόρνου, καθώς την Παρασκευή 30 Αυγούστου 2024, οι Περιφερειάρχες Δυτικής Ελλάδας Νεκτάριος Φαρμάκης και Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός, στο Διοικητήριο της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, στο Μεσο-

λόγγι, προχώρησαν στην υπογραφή προγραμματικής σύμβασης για την υλοποίηση του έργου που είναι προϋπολογισμού 2,3 εκατ. ευρώ.

Η αρχή, έστω και με καθυστέρηση, έγινε και το έργο πήρε το πράσινο φως για να υλοποιηθεί. Βέβαια από τις υπογραφές που έπεσαν μέχρι να υλοποιηθεί και να φτάσουμε να περνάμε πάλι από τη γέφυρα θα πρέπει να περιμένουμε κάπου... 2 χρόνια! Κι αυτό, γιατί σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές της Περιφέρειας, υπάρχει η διαδικασία της συνταξης των σχετικών φακέλων, της δημοπράτησης του έργου, την τελική ανάληψη από τον ανάδοχο, τις σχετικές ενστάσεις και την υλοποίησή του.

Ο ποταμός Μόρνος έχει συνολικό μήκος 70 χιλιομέτρα και αποτελεί το φυσικό όριο των νομών Αιτωλοακαρνανίας και Φωκίδας. Η παλαιά γέφυρα Μόρνου έχει συνολικό μήκος 225 μέτρα και αποτελείται από πέντε ίσια αμφιέριστα τοξωτά ανοίγματα μήκους περίπου 45 μέτρα έκαστο. Βρίσκεται στα διοικητικά όρια των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας και Στερεάς Ελλάδας. Φέρει εκτεταμένες φθορές στον φορέα ανωδομής. Με τη συνεργασία των δύο Περιφερειών και με φορέα υλοποίησης την Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας θα εκτελεστούν οι εργασίες αποκατάστασης του φορέα ανωδομής και η επαναφορά του στην αρχική του κατάσταση. Το έργο με τίτλο «Αποκατάσταση Φθορών και Αλλοιώσεων Φορέα Ανωδομής της Παλαιάς Γέφυρας Μόρνου» έχει συνολικό προϋπολογισμό 2,3 εκατ. ευρώ, χρηματοδοτείται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025 και ειδικότερα από το Περιφερειακό Πρόγραμμα της κάθε Περιφέρειας, καθώς επιμερίζεται κατά το ήμισυ στις δύο Περιφέρειες.

Η ιστορική παλαιά γέφυρα εξυπηρετεί την κίνηση της Επαρχιακής οδού από τη Ναύπακτο

και τον οικισμό της Δάφνης προς όλους τους οικισμούς της ορεινής και δυτικής Δωριδίας, των Βαρδουσίων και της ορεινής Ναυπακτίας. Στη θέση της νεότερης γέφυρας επί της Ε.Ο. Ιτέας – Ναυπάκτου λειτουργεί σήμερα ο πρόσφατα κατασκευασμένος Ανισόπεδος Κόμβος Μαλαμάτων, ο οποίος συνδέει την Εθνική Οδό με όλους τους οικισμούς της περιοχής. Ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός μετά την υπογραφή της σύμβασης δήλωσε:

«Συμπράττουμε με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για να δώσουμε οριστική λύση για τη διάσωση μιας ιστορικής γέφυρας που ενώνει τη Φωκίδα με την Αιτωλοακαρνανία. Μαζί με τον φίλο Περιφερειάρχη Νεκτάριο Φαρμάκη, εξασφαλίσαμε τη χρηματοδότηση του έργου, όπως είχαμε δεσμευθεί. Σήμερα, με την υπογραφή της προγραμματικής σύμβασης ανοίγουμε το δρόμο για την υλοποίηση του έργου, υπό την επίβλεψη της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Φωκίδας. Μεθοδικά και συνεργατικά δουλεύουμε για να παραδώσουμε τη γέφυρα Μόρνου ξανά στους πολίτες και τους επισκέπτες του τόπου μας».

Συνεχίζοντας ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας Νεκτάριος Φαρμάκης, αφού ευχαρίστησε τον Φάνη Σπανό για τη συνεργασία, τόνισε μεταξύ άλλων: «Η υπογραφή της προγραμματικής σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, ανοίγει τον δρόμο για την αναγέννηση ενός σπουδαίου έργου που, μετρώντας πάνω από 80 χρόνια ζωής. Η σημερινή πράξη ανοίγει νέους δρόμους για την υλοποίηση μεγάλων έργων με διαπεριφερειακή συνεργασία. Με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ήδη συνεργαζόμαστε πολύ στενά σε δράσεις όπως η ανάδειξη της λίμνης Κρεμαστών. Τώρα προχωράμε και στην αποκατάσταση της Γέφυρας του Μόρνου. Και είναι βέβαιο ότι από κοινού μπορούμε να κάνουμε πολλά

ακόμα, ανοίγοντας ακόμα πιο μεγάλους δρόμους προς την κοινή ανάπτυξη των περιοχών μας».

Στην υπογραφή της προγραμματικής σύμβασης παρευρέθησαν ακόμη ο Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας Χρήστος Παΐσιος, οι Αντιπεριφερειάρχες Ευρυτανίας Αριστείδης Τασιός, Φωκίδας Γιώργος Δελμούζος, Αιτωλοακαρνανίας Θανάσης Μαυρομμάτης, καθώς επίσης ο Αντιπεριφερειάρχης Βιώσιμης Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Λίνος Μπλέτσας.

Στο μεταξύ προβλήματα έχει αρχίσει να δημιουργεί η κλιματική αλλαγή και στις παλιές γέφυρες.

Όπως αναφέρουν ρεπορτάζ έγκυρων μεγάλων διεθνών εφημερίδων και ειδησεογραφικών πρακτορείων λόγω της κλιματικής αλλαγής σε πολλές γέφυρες, κύρια στις ΗΠΑ, που έχουν κατασκευασθεί πριν από το 1960, άρχισαν δημιουργούνται προβλήματα στατικότητας και δρομολογούνται άμεσες παρεμβάσεις.

Ειδικότερα τα τσιμέντα, η ασφαλτος και τα σίδηρα των γεφυρών αυτών έχουν αρχίσει παραμορφώσεις, που σύμφωνα με τους ειδικούς οφείλονται στις απότομες μεγάλες αυξομειώσεις των θερμοκρασιών από την κλιματική αλλαγή..

Έτσι παρατηρείται εκτός των άλλων το φαινόμενο να δημιουργούνται "κυματοειδή" οδοστρώματα σε αρκετές γέφυρες ενώ παραμορφώσεις υπάρχουν και σε κολώνες στήριξης. Κατόπιν αυτού έχουν δρομολογηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες δραστηκές παρεμβάσεις, ακόμα και την πλήρη αντικατάστασή τους σε κάποιες περιπτώσεις που το πρόβλημα είναι αρκετά μεγάλο!

5η ΠΟΔΗΛΑΤΟΒΟΛΤΑ 2024

Την αυτάρκεια μικροί και... μεγάλοι!

Με μεγάλη επιτυχία και με την συμμετοχή 86 μικρών φίλων του ποδηλάτου, κάθε ηλικίας, έγινε η καθιερωμένη ποδηλατοβόλτα που διοργανώνεται από την Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας κάθε καλοκαίρι και με την συμμετοχή συλλόγων που δραστηριοποιούνται στην τοπική κοινωνία και τελούσε υπό την αιγίδα του Δήμου Δωρίδας και της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ποδηλάτου.

Μέρες πριν το μέλος του Δ. Σ. Μπάμπης Αλεξανδρής είχε φροντίσει να αναρτηθούν καλαίσθητα πανό προβάλλοντας την εκδήλωση και είχαν διανεμηθεί σε αρκετά σημεία ενημερωτικά φυλλάδια από μέλη του Δ.Σ.

Από νωρίς στην Πλατεία Ελ. Βενιζέλου (επάνω πλατεία) αφαντήρια της διαδρομής- έφταναν μικροί και μεγάλοι ποδηλάτες και ποδηλάτισσες, δήλωναν την συμμετοχή τους, έπαιρναν το νούμερο της συμμετοχής τους για να συμμετάσχουν στην κλήρωση των 3 δώρων και αδημονούσαν για να αρχίσουν την βόλτα τους. Ανάλογα με την ηλικία και τις δυνατότητές τους επέλεξαν και την διαδρομή που θα έκαναν. Η μεγάλη διαδρομή ήταν Ευάλιο-Πευκάκι-Τρίγωνα-Στενό-Γρηγορίτικα-Καστράκι-Ευάλιο και η μικρή Ευάλιο-Πευκάκι-Τρίγωνα-Στενό-Ευάλιο. Τον παλιό στην εκδήλωση έδωσε ο Μπάμπης Αλεξανδρής που διέθεσε και τεχνικό εξοπλισμό. Σημαντική ήταν η συνεισφορά, τόσο στην προετοιμασία, όσο και την ημέρα της ποδηλατοβόλτας, του Προέδρου της Τ.Κ. Ευαλίου Κώστα Πετρόπουλου, που ήταν παρών σε όλη την εκδήλωση καθώς και των μελών του ΔΣ των ΦΙΛΜΟΤΕ (Θεοδωρόπουλου Κώστα, Αποστολόπουλο Κώστα, Καρδάρη Γιώργο, Σωτηρόπουλο Μιχάλη, Τιγγινάγκα Γιώργο, και Ψιμάδα Θανάση) και του Απόλλωνα Ευπαλίου με επικεφαλής τον Άκη Ζέρβα με την προσφορά σε

νερά και στήριξη. Το μεγάλο δώρο-ένα ποδήλατο- κέρδισε η Κυριαζή Σταυρούλα και τα δύο κράνη κέρδισαν η Ντότσικα Νάντια και ο Πιας Ανδρέας. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην Παπαδημητρίου Ραφαηλία για το αθλητικό πνεύμα που επέδειξε βοηθώντας διαγωνιζόμενους, αποδεικνύοντας έτσι κάθε αθλητική εκδήλωση πρέπει να είναι αγώνας ευγενικής άμιλλας. Σε όλους και όλες εκτός από το αναμνηστικό δίπλωμα για την συμμετοχή τους, διανεμήθηκε και ένα αξιόλογο βιβλίο σχετικό με το ποδήλατο και τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να παίρνουν οι ποδηλάτες.

Με επιτυχία διεκπεραιώθηκε και η "γραφειοκρατική" διαδικασία της Γραμματείας του αγώνα από τις κυρίες Μίχου Έφη, Αναγνωστοπούλου Λένα και Ανδρεοπούλου Ιωάννα.

Για την ιστορία, στην φετινή ποδηλατοβόλτα πήραν μέρος οι: Αλεξανδρή Αικατερίνη, Αλεξανδρή Αφροδίτη, Αλεξανδρής Χρήστος, Ανδρίτσος Νικόλαος, Ανδρίτσος Παναγιώτης, Ασημακόπουλος Γιώργος, Βάσσης Βασίλης, Γούλας Βασίλης, Δημόπουλος Αλέξανδρος, Δημοπούλου Χριστίνα, Θεοχαρόπουλος Νάσος, Θεοχαρόπουλος Παναγιώτης, Θεοχαρόπουλος Απόστολος, Θεοχαροπούλου Βασιλική, Καραθανάση Ελένη, Καραλής Γιώργος, Καρυώτης Μανώλης, Καταραχιά Δήμητρα, Καταραχιά Θωμαΐς, Καταραχιάς Αλέξανδρος, Κατσαριμίμα Σοφία, Κατσιγιάννης Νίκος, Καψάλη Έφη, Κοντός Άγγελος, Κοντός Κων/νος, Κυριαζή Σταυρούλα, Μακρυγιάννη Ελένη, Μακρυγιάννης Κων/νος, Μαρκόπουλος Ήβα,

Μέτος Δημήτρης, Μηλεός Μανώλης, Μηλεός Πέτρος, Μπαρούτσος Ανδρέας, Μπαρούτσου Όλγα, Μπεκιράς Αποστόλης, Μπεκιράς Θάνος, Μπεκιράς Θέμης, Μπέρτος Ιωάννης, Μπέρτου Βαρβάρα-Βασιλική, Νταμπάνη Βασιλειάννα, Νταμπάνη Μαργαρίτα, Νταμπάνης Παναγιώτης, Ντανάι Βαγγέλης, Ντανάι Στέφανος, Ντίτσα Ανδριάνα, Ντότσικα Ιωάννα, Ντότσικα Κων/να, Ντότσικα Μαριλένα, Ντότσικα Νάντια, Παπαδημητρίου Θεμιστοκλής, Παπαδημητρίου Ραφαηλία, Παπαδημητρίου Χρήστος, Παπαδιαμαντή Σοφία, Πατασούρας Άγγελος, Πια Μαρία, Πιας Ανδρέας, Πιας Νικόλας, Πιλάτος Νεκτάριος-Δημήτρης, Πιλάτου Αδαμαντία, Πιπικάρης Αργύρης, Πιπικάρης Κώστας, Πιπικάρης Λεωνίδας, Ασημάκης Βασίλης, Πριόβολος Γιώργος, Πριόβολος Κώστας, Πριόβολος Παναγιώτης, Πριόβολος Άγγελική, Σελένιτσα Αντυ, Σελένιτσα Λισέλντια, Σελένιτσα Λούμι, Σερεντέλος Θεοδωρής, Σινάνογλου Αντώνης, Σινάνογλου Βασιλική, Σινάνογλου Δημήτρης, Σκαλιώτης Γιώργος, Τασούλα Αθηνά, Τριανταφύλλου Γιώργος, Τριανταφύλλου Χριστόφορος, Τσιλαλής Γιάννης, Τσούννης Αλέξανδρος, Φλέγγας Αθανάσιος, Φούκα Χριστιάννα, Χάλαρη Σεβαστή, Χάλαρης Αντώνης, Χριστόπουλος Χρήστος, Χριστοπούλου Μάρθα,

Οι μικροί ζωγράφοι του Ευπαλίου μας φανέρωσαν... το ταλέντο τους!

Η ζωγραφική είναι ένα από τα πολλά ωραία χόμπι των μικρών παιδιών και το δείχνουν με την πρώτη ευκαιρία που θα τους δοθεί. Η Ένωση Ευπαλιωτών Δωριίδας εδώ και αρκετά χρόνια έχει καθιερώσει στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της, κάθε καλοκαίρι στο Ευπάλιο να προσκαλεί τους μικρούς φίλους και φίλες να συναντηθούμε για να ζωγραφίσουν και να περάσουν ένα ευχάριστο απόγευμα. Το απόγευμα στις 7 Αυγούστου στη μεγάλη αίθουσα του Δημαρχείου Ευπαλίου συγκεντρώθηκαν πάρα πολλά παιδάκια με την παρουσία των γονιών τους, και με την καθοδήγηση της Ευπαλιώτισσας Μαρίας Λιάπη και της Γραμματέας της Ένωσης Έφης Μίχου πέρασαν ευχάριστα κάποιες ώρες ζωγραφίζοντας δείχνοντας το... ταλέντο τους. Τη Γραμματειακή στήριξη είχαν η Δήμητρα Λουκοπούλου και η Κατερίνα Μποτζάκη. Σε όλα δόθηκαν αναμνηστικοί έπαινοι με την υπογραφή του Δημάρχου Δημήτρη Γιαννόπουλου και του Προέδρου της Ένωσης Ευπαλιωτών Δωριίδας Περικλή Λουκόπουλου. Ήταν εκεί και ζωγράφισαν... ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑ
ΓΚΙΤΑΚΟΣ ΓΟΝΙΔΗΣ ΔΙΟΓΕΝΗΣ
ΓΚΙΤΑΚΟΣ ΓΟΝΙΔΗΣ ΙΑΣΟΝΑΣ
ΔΡΟΣΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΖΕΡΒΑΣ - ΓΙΑΝΣΕΝΣ ΜΑΡΤΙΑΛΗΣ
ΚΑΗΛ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΗΡΩ-ΜΑΡΙΑ
ΚΑΦΕΝΤΖΗ ΙΩΑΝΝΑ-ΒΕΝΕΤΙΑ
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΘΕΩΝΗ
ΠΑΠΑΜΑΛΗ ΜΑΡΙΑ-ΕΡΩΦΙΛΗ
ΠΑΠΑΜΑΛΗΣ ΡΩΜΑΝΟΣ
ΠΙΛΟΤΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΠΙΛΟΤΟΥ ΜΑΝΤΩ
ΡΙΠΟΛΙΝ ΒΑΛΕΡΙΑ
ΣΙΓΑΛΑ ΜΕΛΙΤΙΝΗ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΣΦΑΕΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΣΦΑΕΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
ΤΣΑΒΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΤΣΑΒΟΥ ΜΕΛΙΝΑ
ΧΑΡΙΣΗ ΝΑΓΙΑ
ΧΟΝΔΡΟΥΛΗ ΖΙΡΗΚΗ
ΧΟΝΔΡΟΥΛΗ ΕΜΑΝΟΥΕΛΑ
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Επιτυχόντες σε ΑΕΙ το 2024

Σημαντική ήταν η επιτυχία που είχαν τα παιδιά του Λυκείου Ευπαλίου στις Πανελλήνιες εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Από τους 18 που συμμετείχαν και έλαβαν μέρος πέτυχαν οι 11 ποσοστό 61%. Ένας από αυτούς μάλιστα ο Γιάννης Ανθής πέρασε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στη σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Υπολογιστών και ήρθε πρώτος σε μόρια σε όλη τη Φωκίδα!

Επιτυχόντες από το ΓΕΛ Ευπαλίου

ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ Ι. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ Γ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΑΝΘΗΣ Ι. ΙΩΑΝΝΗΣ
ΗΛΕΚ/ΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ - ΕΜΠ
ΑΝΤΡΕΑ ΙΑ. ΕΥΓΕΝΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΒΥΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΔΡ. ΑΛΕΞΙΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΙΟΝΙΟ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΓΚΑΜΕΡΑΣ ΠΑΝ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Δ/ΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΖΩΗΤΟΥ ΔΗ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ - ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
ΚΑΡΑΜΠΑΜΠΑ ΣΑΒ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΠΑΝ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΜΠΑΤΣΙΟΥ ΧΡ. ΜΑΡΙΑ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜ.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΑΛΙΑΪ ΑΡΜ. ΡΑΒΕΛΛΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΟΠΙ ΝΕΪΜ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Επιτυχόντες από άλλα Λύκεια
ΑΝΔΡΪΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Φ. ΕΥΘΥΜΙΟΣ εισήχθη στο Πολυτεχνείο Κρήτης στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών.
ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ ΒΙΚΥ (κόρη του Αρβανιτάκη Μάρκου και της Ντζαφέρη Κατερίνας) εισήχθη στο Τμήμα Φαρμακευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ ΜΑΝΟΣ (γιος του Φουντουλάκη Μάριου και της Ντζαφέρη Έλενας) εισήχθη στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεματικής του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΘΗΣ : Ο Πρώτος στη Φωκίδα στις Πανελλήνιες

Από το ΓΕΛ Ευπαλίου στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Όλοι οι Δωριείς και βέβαια οι Ευπαλιώτες είμαστε περήφανοι για το Γιάννη Ανθή, το μαθητή του ΓΕ.Λ. Ευπαλίου, τον πρώτο σε μόρια απ' όλα τα σχολεία της Φωκίδας στις Πανελλαδικές του 2024. Τα συγχαρητήρια τις τελευταίες μέρες βομβαρδίζουν τους γονείς και τους καθηγητές του που τον καμαρώνουν με το δικό τους! 18.910 μόρια συγκέντρωσε με 16 στη Νεοελληνική Γλώσσα, 19,3 στα Μαθηματικά, 19,6 στη Χημεία και 19,9 στη Φυσική! Αρίστευε πάντα στο σχολείο, αρίστευσε και στις εξετάσεις, επιβεβαιώνοντας τις προσδοκίες των καθηγητών του, που γνώριζαν το ταλέντο του! Ο Γιάννης είναι ένα ευγενικό παιδί με πηγαίο καλοσυνάτο χαμόγελο που αποπνέει αυτοπεποίθηση, όχι όμως αλαζονεία. Αντιθέτως, εντυπωσιάζει με τη σεμνότητά του.

Συγχαρητήρια Επιστολή του Λυκείου Ευπαλίου

Αγαπητοί/ές απόφοιτοι, Με αφορμή την ανακάλυψη των αποτελεσμάτων για τις Πανελλαδικές Εξετάσεις 2024 θα ήθελα να σας συγχαρώ για την επιτυχία σας και να σας ευχηθώ καλή σταδιοδρομία. Είμαι βέβαιος ότι θα ανταποκριθείτε με τον καλύτερο τρόπο στις νέες προκλήσεις και προοπτικές που ανοίγονται μπροστά σας.

Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίσατε, καταφέρατε χάρη στις προσπάθειες των καθηγητών/τριών σας και την αμέριστη υποστήριξη των γονιών σας να υπερβείτε τις συγκυρίες και να πετύχετε τους στόχους που θέσατε.

Σας προτρέπω, λοιπόν να αξιοποιήσετε τα φοιτητικά σας χρόνια με τρόπο δημιουργικό και με αφοσίωση στην επιστήμη που αγαπήσατε, προκειμένου να την υπηρετήσετε αργότερα με συνέπεια και ήθος. Είναι η περίοδος που κάθε νέος διαμορφώνει σε μεγάλο βαθμό την επιστημονική αλλά και κοινωνική του συνείδηση. Για εκείνους και εκείνες που η προσπάθειά τους δεν είχε το αποτέλεσμα που επιθυμούσαν, ας μην απογοητεύονται και ας μη βγάζουν βιαστικά συμπεράσματα. Στη ζωή σας είναι δεδομένο ότι θα εμφανιστούν πολλές ευκαιρίες που θα σας προσφέρουν ευχάριστες συγκινήσεις. Σε καμία περίπτωση οι Πανελλαδικές Εξετάσεις και το όποιο αποτέλεσμα τους δεν προδικάζουν οριστικά και αμετάκλητα το μέλλον σας. Τέλος, θα ήταν παράληψη να μην συγχαρώ τους εκπαιδευτικούς μας που με συνέπεια, επαγγελματισμό αλλά και διάθεση προσφοράς υπηρετούν τη Δημόσια Εκπαίδευση. Είναι για εμάς ημέρα χαράς και περηφάνιας. Ας την χαρούμε!

Ο Διευθυντής του Λυκείου Ευπαλίου
ΑΡΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (ΠΕ86), Μ.Εδ

1 Θυρανοίξια Ι.Μ. Βαρνάκοβας
 Με κατάνυξη και βυζαντινή μεγαλοπρέπεια πραγματοποιήθηκαν τα θυρανοίξια του βυζαντινού Καθολικού της Ι.Μ. Βαρνάκοβας από τον Μητροπολίτη Φωκίδος Θεόκτιστο, κατά την παραμονή της εορτής της Παναγίας, παρουσία επισήμων και πλήθους πιστών. Το Καθολικό της Ιεράς Μονής, είναι ένα από τα μεγαλύτερα βυζαντινά μνημεία της ελλαδικής ναοδομίας. Κτίστηκε το 1077 μ.Χ. από τον Όσιο Αρσένιο τον Βαρνακόβιτη και την γενναιόδωρη υποστήριξη των Αυτοκρατόρων της δυναστείας των Κομνηνών. Ανοικοδομήθηκε εκ νέου το έτος 1831 από τον Κυβερνήτη της Ελλάδος Ιωάννη Καποδίστρια, μετά την ανατίναξη του το 1826 από την κατάληψη των Τούρκων. Παρέμεινε κλειστό από το έτος 1995, από τον ισχυρό σεισμό του Αγίου που έπληξε καιρικά τη στατική επάρκεια του οικοδομήματος. Την αναστήλωση του Ναού είχε αναλάβει η γνωστή καθηγήτρια Πολυτεχνείου Τόνια Μοροπούλου (είχε αναλάβει αναστηλώσεις του Πανάγιου Τάφου στα Ιεροσόλυμα, της Αγίας Σοφίας κ.ά) μ' ένα σπουδαίο επιτελείο συνεργατών της που έδωσαν το παρών στην εκδήλωση. Μετά την τελετή των θυρανοίξιών, ακολούθησε η ενθρόνιση της ιεράς εικόνας της Παναγίας της Βαρνακόβης, της νέας εικόνας η οποία αγιογραφήθηκε με μέριμνα του Μητροπολίτη, μετά από την ολοκληρωτική καταστροφή που υπέστη η Ιερά Μονή από τις δυο πυρκαγιές του 2017 και 2020.

2 Νέο Δ.Σ. στον Πολιτιστικό Ευπαλίω
 Νέο Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ευπαλίου έπειτα από τις αρχαιρεσίες που πραγματοποιήθηκαν την Κυριακή 30 Ιουνίου 2024, στα γραφεία του Συλλόγου στον Άμπλα.
 Το νέο ΔΣ συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής :
 Πρόεδρος: Βάνα Λυγερού τηλ. 6976160214
 Α' Αντιπρόεδρος Παντελής Βασιλάκης
 Β' Αντιπρόεδρος: Γιώργος Ταραβήρας
 Γενικός Γραμματέας: Δέσποινα Αντωνιάδου
 Ταμίας: Δέσποινα Καψάλη
 Όπως δήλωσε η Πρόεδρος Βάνα Λυγερού το Δ.Σ. του Συλλόγου οργάνωσε όλο το καλοκαίρι μια σειρά δραστηριότητες για μικρούς και μεγάλους στο χωριό μας. Προσπαθήσαμε να ομορφύνουμε τις διακοπές των παιδιών με χαρά, ενθουσιασμό, παιχνίδι, δημιουργική απασχόληση και κυρίως καλλιέργεια του ομαδικού πνεύματος, με ομαδικές εικαστικές δράσεις, ομαδικά κινητικά παιχνίδια, θεατροποίηση παραδοσιακού παραμυθιού. Οργανώσαμε κάθε βδομάδα

κινηματογραφικές προβολές για μικρούς και μεγάλους. Κλείσαμε με το πανηγύρι στις 23/8/2024. Ξεκινήσαμε την προσπάθεια διαμόρφωσης σε πολυχώρο εκδηλώσεων και επαναλειτουργίας της βιβλιοθήκης του χωριού μας και ετοιμάζουμε το πρόγραμμα για τη χειμερινή περίοδο. Και όλα αυτά σε συνεργασία με την Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής, τη Διευθύντρια του Γυμνασίου μας κ. Ταραβήρα, και τη βοήθεια πολλών φίλων εκπαιδευτικών και μελών του Συλλόγου μας

3 Βάφτιση Παναγιώτη
 Τον γιο τους βάφτισαν η Παρασκευή Τσέλιου και ο Χριστόφορος Τριαντάφυλλου την Κυριακή 18 Αυγούστου στον ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου στο Ευπαλίο. Νονές η Βασιλική Κατσαρού και η μικρή Ευαγγελία Μαρκοπούλου που του χάρισαν το όνομα Παναγιώτη από τον Παππού του Παναγιώτη Τσέλιο.

4 Η "Αλκυονή" στο Προεδρικό Μέγαρο
 Πρόεδρος του Συλλόγου ΑμΕΑ ΑΛΚΥΟΝΗ Βασιλική Παναγοπούλου (από τη Μανάγουλη Δωρίδος) προσκλήθηκε από την Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου για να παραστεί στην καθιερωμένη εκδήλωση στο Προεδρικό Μέγαρο για την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, εκπροσωπώντας τον Σύλλογο. Ο συγκεκριμένος Σύλλογος, που αποτελεί πρότυπο λειτουργίας και αποτελεσματικότητας στον χώρο των ατόμων με αναπηρίες, με την πολυετή (από το 2003) και ενεργή παρουσία του «εξειδικεύεται και δραστηριοποιείται στο χώρο των ανθρώπων με αναπηρίες», καλύπτοντας ανάγκες των όμορων νομών Αιτωλοακαρνανίας και Φωκίδας. Έχει κατορθώσει δε, με την ευαισθησία, το όραμα και την συστηματική προσπάθεια της Διοίκησης, του επιστημονικού δυναμικού και των εθελοντών, να αποκτήσουν οι ωφελούμενοι των Δομών της όσο το δυνατόν περισσότερες πρακτικές δεξιότητες τόσο για να αυτοεξυπηρετούνται, όσο και για να είναι λειτουργικά ενταγμένοι και στην κοινωνία. Η συγκεκριμένη λοιπόν πρόσκληση αντανακλά την επιβράβευση των προσπαθειών όλων των εμπλεκόμενων μερών, των ωφελουμένων, των οικογενειών τους και των τοπικών κοινωνιών των δύο νομών. Ο Σύλλογος λειτουργεί πρωτοποριακά για τα δεδομένα της περιοχής πέντε δομές για τα ΑμεΑ, ένα Κέντρο Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας για δεκάδες ωφελούμενους τόσο από τη Ναυπακτία όσο και από τη Δωρίδα και 4 Στέγες Υποστηρίξιμης Διαβίωσης δυναμικότητας συνολικά 32 ατόμων.

8

5 Τα βότσαλα της Γιάννας
Ζωγραφική σε βότσαλα... που είναι το χόμπι της παρουσίασε σε μια ωραία έκθεση που διοργάνωσε στο καφέ "Δωρικό" στο Ευπάλιο, η Γιάννα Παπαϊωάννου. Ποικιλία θεμάτων και φωτεινών χρωμάτων τράβηξαν το ενδιαφέρον όσων... πιστών ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση της Γιάννας. Πράγματι τα θαλασσινά βότσαλα μέσα από τα χρώματα, τη φαντασία και το μεράκι της Γιάννας έγιναν... μικροί πίνακες ζωγραφικής. Περιμένουμε και την επόμενη έκθεση, τώρα που έγινε η αρχή!!!

6 Δωρεάν Ορθοπεδική εξέταση στο Ευπάλιο
Με μεγάλη επιτυχία και συμμετοχή, ολοκληρώθηκε η δράση δωρεάν Ορθοπεδικής Εξέτασης που πραγματοποιήθηκε στις 22 και 26 Αυγούστου 2024 στο Αγροτικό Ιατρείο Ευπαλίου, με την ευγενική χορηγία του Δρ. Πάνου Ευσταθίου, Ορθοπεδικού - Χειρουργού. Κατά τις παραπάνω ημερομηνίες υποβλήθηκαν σε κλινική εξέταση σαράντα δύο (42) δημότες, οι οποίοι είχαν τη δυνατότητα να λάβουν ιατρικές κατευθύνσεις από έναν πολύ έμπειρο Ορθοπεδικό - Χειρουργό και επιπλέον όλες τις απαιτούμενες συνταγογραφίες και παραρτηματικά εξετάσεων. Να σημειωθεί ότι ο Δρ. Πάνος Ευσταθίου έλκει την καταγωγή του από την περιοχή μας και συγκεκριμένα από το Μοναστηράκι του Δήμου Δωρίδος. Ο Δήμαρχος Δωρίδος Δημ. Γιαννόπουλος, κατά την επίσκεψή του στο Αγροτικό Ιατρείο Ευπαλίου ευχαρίστησε θερμά τον Δρ Πάνο Ευσταθίου, για την πρωτοβουλία και τη συνεργασία πραγματοποιήσης των ιατρικών εξετάσεων στους συμπολίτες μας, τονίζοντας την ιδιαίτερη σημασία τους όχι μόνο στην ίαση αλλά και την πρόληψη. Ο Δρ. Πάνος Ευσταθίου, ανέφερε στον Δήμαρχο, ότι ήταν ιδιαίτερη τιμή για αυτόν η συνεργασία και η ελάχιστη προσφορά στους συμπατριώτες του, στο πλαίσιο της υγειονομικής υποστήριξης της περιοχής μας.

7 Καθαρισμός ποταμών & ρεμάτων στη Δωρίδα
Στον καθαρισμό ποταμών και ρεμάτων στη Δωρίδα και Φωκίδα προχωρά η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας Φάνης Σπανός υπέγραψε την απόφαση ένταξης του έργου: «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΡΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΩΝ Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ» στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2021-2025 και συγκεκριμένα στον Άξονα Προτεραιότητας: «Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)». Φυσικό αντικείμενο του έργου είναι ο καθαρισμός ποταμών και χειμάρρων εντός αρμοδιότητας Π.Ε. Φωκίδας με την παράλληλη αποκατάσταση υφάρχοντων τεχνικών που έχουν υποστεί βλάβες λόγω έντονων βροχοπτώσεων και της φθοράς. Οι ανωτέρω παρεμβάσεις θα γίνουν στον ποταμό Μόρνο και στους χειμάρρους Μανδήλω, Καρουτιανόρεμα, Τσερλής, Σωρροί Τριζονίων, Γρανιτσόρεμα, Κόκκινος και Λευκαδιτίου. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 300.000 ευρώ. Καλύπτει τον αρχικό προϋπολογισμό του έργου και θα χρηματοδοτηθεί από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

8 Αρτοκλασία Ένωσης Ευπαλιωτών
Όπως κάθε χρόνο η Ένωση Ευπαλιωτών Δωρίδας πραγματοποίησε στο εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής την ετήσια αρτοκλασία της. Πλήθος συγχωριανών παραβρέθηκαν για να εκκλησιαστούν, να ανταλλάξουν ευχές για υγεία και προκοπή και να πάρουν τον άρτο με τις ευλογίες του Παπα-Κώστα. Να πούμε εδώ για τους νεότερους ότι το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής χτίστηκε το 1981 από την Ένωση Ευπαλιωτών επί προεδρίας του Κωνσταντίνου Ζέρβα πάνω σε σχέδια του συμπατριώτη μας μηχανικού Δημήτρη Σακαρέλλου.

6

6

7

Μουσείο-Παραδοσιακό Κουρείο (μπαρμπέρικο) στο Ευπάλιο

Το Ευπάλιο απέκτησε το μοναδικό ίσως Πανελλαδικά και με τόσα αυθεντικά εκθέματα «μουσείο παραδοσιακού Κουρείου».

Ο Νίκος Γιαννακούρης, καθηγητής πανεπιστημίου, για πάνω από 40 χρόνια συγκέντρωνε αυθεντικά αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν παλιά τα κουρεία.

Όπως ανέφερε ο ίδιος, «πάντοτε μου άρεσε να επισκέπτομαι και να παρατηρώ παλαιά παραδοσιακά μαγαζιά, όπως καφενεία, φαρμακεία, παντοπωλεία, αλλά ειδικά τα παλιά κουρεία ασκούσαν πάνω μου ιδιαίτερη γοητεία. Από παιδί μου άρεσε να παρακολουθώ την ιεροτελεστία του ξυρίσματος με φαλτσέτα και γοητευόμουν από τα χρηστικά αντικείμενα στον πάγκο του μπαρμπέρη, όπως τα λαμπερά δοχεία για τις κολώνιες, τις πούδρες και το σαπούνι, ώσπου κάποια στιγμή -μαθητής ακόμη- αγόρασα τα πρώτα παραδοσιακά εξαρτήματα ξυρίσματος σε κάποιο υπαίθριο παζάρι. Έτσι ξεκίνησε σταδιακά η συλλογή τέτοιων αντικειμένων, από αγάπη για τα είδη αυτά αλλά και από διάθεση να τα περισώσω...».

Την περίοδο της πανδημίας βρήκε τον χρόνο να ταξινομήσει και να συντηρήσει τα εκατοντάδες αντικείμενα που για χρόνια αγόραζε από τις υπαίθριες αγορές του Μοναστηρακίου και του Ελαιώνα στην Αθήνα, από παλαιοπωλεία και από δημοπρασίες στο διαδίκτυο, αλλά και όσων ευγενικά του είχαν παραχωρήσει φίλοι του και συλλέκτες, όπως οι εικαστικοί Τάσος Μισούρας, Παναγιώτης Τανιμανίδης, Μιχάλης Μανουσάκης, Άγγελος Αντωνόπουλος, Αντιγόνη Καββαθά, Μάριον Ιγγλέση, Αγγελίκα Κοροβέση και Ελένη Γκλίνου, καθώς και οι Λουκάς Πίππας, Τάσος Θάνος, Νίκος Κυριαλάνης και Γαβριήλος Μιχάλης.

Αναμόρφωσε το ισόγειο του πατρικού του σπιτιού στο Ευπάλιο, εκεί που ο παππούς του Νικόλαος Σμπαρούνης φύλαγε παλιά τα σιτάρια και τα καλαμπόκια του, και δημιούργησε ένα μουσείο αφιερωμένο στο παραδοσιακό κουρείο. Αρωγός στην προσπάθειά του η αγαπημένη του γυναίκα Νίνα Φραγκοπούλου, θαλάσσια βιολόγος

και ανεξάρτητη επιμελήτρια εκθέσεων.

Την Κυριακή 7 Ιουλίου έγιναν τα εγκαίνια του κουρείου, στα οποία παραβρέθηκαν αρκετοί επίτιμοι καλεσμένοι του -δωρητές αντικειμένων, αλλά και συνάδελφοι, συγγενείς και φίλοι από την Αθήνα και το Ευπάλιο. Κατά τη διάρκεια των εγκαίνιων πραγματοποιήθηκε και μια performance (επίδειξη) κουρέματος και ξυρίσματος, με τη χρήση των παραδοσιακών εργαλείων του κουρέα, από τον φίλο του κομμωτή Αντώνη Χουμουρίτη από την Πάτρα.

Στο μουσείο μπορεί να δει κανείς ταξινομημένα κατά είδος πολλά από τα αντικείμενα ενός παλιού κουρείου, όπως κουρευτικές μηχανές, ψαλίδια και ψαλτσάρες, κολώνιες σε παραδοσιακά μπουκά-

λια, εργαλεία για το ξύρισμα (φαλτσέτες, ξυραφάκια, πινέλα, λουριά ακονίσματος λεπίδων, δοχεία αποστείρωσης, κ.ά.), παλιούς καθρέφτες και διαφημίσεις, αυθεντικά έπιπλα και καρέκλες του κουρέα, και πολλά ακόμα.

Ακολούθησε γεύμα με τοπικά παραδοσιακά εδέσματα στην πλατεία του χωριού κάτω από τα αιωνόβια πλατάνια, υπό τη συνοδεία βιντεοπροβολών

με στιγμιότυπα κουρειών σε κλασικές ταινίες του ελληνικού κινηματογράφου, που συνεχίστηκε με χορό. Άλλωστε, ένα κουρείο είναι ό,τι είναι και ένα καφενείο, δηλαδή ένας τόπος κοινωνικής συναναστροφής και ψυχαγωγίας!

ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΡΟΣΑΤΟΥ

“Ένα καλοκαίρι γεμάτο εκδηλώσεις!

Το πολλάκις επαναλαμβανόμενο γίνεται κουραστικό. Το γνωρίζουμε, αλλά δεν γίνεται αλλιώς. Έτσι κάθε τέλους του καλοκαιριού γράφουμε ότι η Ένωσή μας πραγματοποίησε όλες τις εκδηλώσεις που είχε προγραμματίσει και ότι πρώτοι αρχίζουμε τις καλοκαιρινές εκδηλώσεις και τελευταίοι τις κλείνουμε με τη φασολάδα. Άλλωστε αυτή είναι η πραγματικότητα. Πριν όμως περιγράψουμε αυτές, θεωρούμε σκόπιμο ν' αναφερθούμε στον καιρό του φετινού καλοκαιριού, που ευχόμαστε να μην ξανάρθει. Ήταν το χειρότερο και το θερμότερο όλων των εποχών με τον υδράργυρο να χτυπά καθημερινά τους 40. Κι άλλα χρόνια έκανε καύσωνα αλλά διαρκούσε 3-5 ημέρες το πολύ. Το φετινό καλοκαίρι διήρκεσε τρεις μήνες. Μας έπνιγε την αναπνοή και μερικοί έβρισκαν παρηγοριά ολιγόωρη στη θάλασσα.

Πάντως μας αποχαιρέτησε με μπόρες και δροσιά για να ξεπλύνει τον τρίμηνο καύσωνα. Όμως αυτό δεν σβήνει.

Όμως εμείς δεν το βάλαμε κάτω. Πραγματοποιήσαμε τις εκδηλώσεις μας, αρχής γενομένης από την τριπλή γιορτή μας στις 30 Ιουνίου των δώδεκα Αποστόλων, την καλοκαιρινή πολιτιστική εκδήλωση και τη γιορτή των γονιών μας, που καθιερώθηκε από τη ιδρύσεως της Ενώσεώς μας.

Επειδή η γιορτή των Δώδεκα Αποστόλων έπεφτε Κυριακή πραγματοποιήσαμε την εκδήλωση την παραμονή της Εορτής.

Το πρωί τελέσαμε Θεία Λειτουργία μετ' αρτοκλασίας στο εξωκκλήσι πάνω εκεί στην πανοραμική τοποθεσία, στα Ταμπούρια που μαγεύει τον επισκέπτη και με τη συμμετοχή πολλών προσκυνητών. Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας προσφέρθηκαν αναμικτικά και λουκούμια σε όλους τους προσκυνητές, προσφορά της Ενώσεώς μας. Το προηγούμενο βράδυ, στην όμορφη πλατεία μας στα Τρίγωνα πραγματοποιήσαμε την εκδήλωσή μας την “Γιορτή των Γονέων” όπως κάθε χρόνο στην οποία συμμετείχαν πάνω από 300 άτομα.

Εκείνο που μας ενθουσίασε ήταν το κέφι και ο χορός. Ξεφάντωσαν όλοι, μας πιο πολύ η νεολαία μας μέχρι στις 4.00 το πρωί. Αυτό είναι παρήγορο γιατί δείχνει ότι τα παιδιά μας συνεχίζουν την παράδοση με ενδιαφέρον και συμμετοχή. Μπράβο παιδιά!

Υπήρξε και λαχειοφόρος με πολλά και καλά δώρα των ντόπιων καταστηματαρχών και το πιο σπουδαίο το ποδήλατο, προσφορά της Ενώσεώς μας και το οποίο κέρδισε η οικογένεια Θανάση Β. Κονιστή. Την εκδήλωσή μας τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος μας κ. Δ. Γιαννόπουλος, ο Δ. Σύμβουλος κ. Κ. Φλετούρης, ο Πρόεδρος Ευπαλίου κ. Κώστας Πετρόπουλος και πολλοί Πρόεδροι τοπικών Συλλόγων της περιοχής. Στην αρχή της εκδήλωσης χαιρέτισε με λίγα λόγια τους επισκέπτες ο Πρόεδρος της Ενώσεως Μπάμπης Αλεξανδρής. Ήταν μια ωραία διασκεδαστική εκδήλωση, ζεστή μεν, γιατί λόγω καύσωνα, το καρδαρόρεμα δεν έφερνε το γνωστό δροσερό αεράκι από τα τρία ρέματα, αλλά ευχάριστη.

1ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΟΡΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΔΩΡΙΚΟ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΟΜΙΛΟ Δ.Ε ΕΥΠΑΛΙΟΥ

Στις 14 Ιουλίου ο Δωρικός Χορευτικός Όμιλος Δ.Ε Ευπαλίου με χορηγό τον Δήμο Δωριδάσκει και την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος, πραγματοποιήσε το 1ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χωρών από διάφορα μέρη της Ελλάδας, στην όμορφη πλατεία, στο Τρίγωνο, στο Πευκάκι. Συμμετείχαν τα χορευτικά: Δωρικός Χ.Ο Δ.Ε Ευπαλίου Παιδικό τμήμα και ενηλίκων - Λαογραφικός Χορευτικός Όμιλος Πατρών - Χορευτικό Τμήμα Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου, Άγιος του Συμεών> - Χορευτικό Πολιτιστικού Κέντρου Φαλάνης και Πατριωτικός Σύνδεσμος Καλαρρυτών. Τους χορούς συνόδευσε ζωντανή ορχήστρα με τους :Μούτσελο Νίκο κρουστά, γκάιντα, τσαμπούνα Κωστούλη Κώστα κλαρίνο, Σβάρνα Τάσο λαούτο και τραγουδι. Ο Σκα-

μπαρδώνης Γιάννης βιολί και ο Μούτσελος Χάρης τρομπέτα. Ήχος και φώς: Κατσαντώνης Κώστας. Από αρκετές ημέρες πριν την εκδήλωση είχε στηθεί μια μεγάλη εξέδρα στο κέντρο της Νότιας πλευράς της πλατείας με δύο σκάλες Ανατολικά και Δυτικά για να ανεβοκατεβαίνουν οι χορευτές. Στην κάτω πλευρά της εξέδρας είχε αναρτηθεί μια γιγαντιαία αφίσα διαφήμισης του Φεστιβάλ του χορευτές καλωσόρισε ο Δήμαρχος Δωριδάσκ. Δ. Γιαννόπουλος, τονίζοντας ιδιαίτερα την σημασία και αξία των χορών και την συμμετοχή των χορευτών στους Συλλόγους, καθώς και η προβολή τους δια μέσων των Φεστιβάλ. Στη συνέχεια μίλησε ο Πρόεδρος του Συλλόγου χορευτών Δωριδάσκ. Γιάννης Λουκόπουλος, ο οποίος έκανε και την αρχή της εκδήλωσης.

Την όλη παρουσία της εκδήλωσης πραγματοποίησε η κα Κατερίνα Βαφειάδη κόρη του δάσκαλου του χορευτικού του Βαφειάδη. Οι Πρόεδροι των χορευτικών συλλόγων πριν εμφανιστούν στην εξέδρα οι χορευτές παρουσίαζαν τις ομάδες τους με λίγα λόγια. Ο κάθε Σύλλογος είχε τις δικές του ενδυμασίες που φορούσαν οι χορευτές τους και παρουσίαζαν τους ντόπιους παραδοσιακούς χορούς. Εντυπωσιάσαν τόσο οι ενδυμασίες όσο και οι χοροί τους και ενθουσίασαν τους 1000 και πλέον παρακολούθους το θέαμα. Η επίδειξη των χορευτών κράτησε μέχρι στις 12 η ώρα περίπου και μετά άρχισε ο χορός με δημοτικά τραγουδιά από την ορχήστρα μέχρι στις πρωινές ώρες.

Τα εδέσματα και αναψυκτικά είχε αναλάβει ο κ. Χουχτούλας από την Ναύπακτο και η εξυπηρέτηση υπήρξε ταχεία και άψογη, με λίγα λόγια άριστη. Ήταν πράγματι μια υπέροχη εκδήλωση που εντυπωσίασε όλους τους παρευρισκόμενους. Υπήρχαν γύρω από την πλατεία μικροπωλητές, που πωλούσαν ξηρούς καρπούς και άλλα είδη. Ευχαριστούμε τον Δωρικό Χορευτικό Όμιλο γιατί επέλεξε την πλατεία του χωριού μας για αυτή την εκδήλωση και τον Δήμαρχο κ. Δ. Γιαννόπουλο που υποστηρίζει και ενισχύει τέτοιου είδους εκδηλώσεις. Ήταν τιμή για το χωριό μας και διαφήμιση της πλατείας μας στο ευρύτερο κοινό. Σε αυτήν την πλατεία έχουν γίνει μεγάλες εκδηλώσεις του συλλόγου μας, του συλλόγου μας με συνεργασία της Δωρικής Αδελφότητας, και άλλων φορέων, ακόμη και γάμοι μετά από άδεια του Δήμου. Ο χώρος είναι κατάλληλος για πολλές εκδηλώσεις πάντα με την έγκριση του Δήμου.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΟΥ & ΜΠΟΜΠΟΤΑΣ

Στις 12 Αυγούστου πραγματοποιήσαμε την γιορτή του καλαμποκιού και μμπομπότας. Φέτος ήταν κάπως διαφορετική, πιο πλούσια, με περισσότερες εικόνες από την καλλιέργεια του καλαμποκιού.

Ο αεικίνητος Πρόεδρος της Ενώσεώς μας είχε στην άκρη της πλατείας ένα χώρο σαν χωράφι με καλαμποκίες με καλαμπόκια πάνω. Στο κέντρο της πλατείας είχε στρώσει έναν ολοστρόγγυλο μεγάλο μουςαμά σαν αλώνι και γύρω είχε τοποθετήσει μικρά καθισματάκια για να κάθονται τα

παιδιά και δίπλα από ένα καλάθι, στα οποία έβαλαν ένα ξερό καλαμπόκι για να το ξεμπουλτσίσουν μόνα τους όταν κόψουν τον καρπό. Στην αρχή έδειξε πως κόβουν την καλαμποκιά και μετά τον καρπό, το ξεμπούλτσισμα και τη συγκέντρωση στο κέντρο του αλωνιού. Στη συνέχεια το στούμπισμα με λιοράδι από τον Απόστολο Νταουσάνη και Πάνο Παναγιωτόπουλο. Μετά έδειξαν το αλεύρι, το ζύμωμα σε καρβέλια, και το ψήσιμο στον φούρνο υποθετικά βέβαια το τελευταίο. Σε άλλο άκρο της πλατείας είχε στηθεί ψησταριά με πολλή θράκα και ψήνανε καλαμπόκια τα οποία είχε αγοράσει από

τον Φενεό

ο Πρόεδρός μας. Την όλη διαδικασία του ψησίματος είχε αναλάβει ο Αντιπρόεδρος της Ενώσεώς μας Άλκης Παπαϊωάννου, βοηθούμενος από εθελοντές, τη Γιώτα Πριοβόλου και τις κυρίες που βοήθησαν στο ζύμωμα και τον μικρό Αλέξανδρο, το γιο του παπά, ο οποίος είχε αναλάβει το αλάτισμα. Μοίρασαν σε όλα τα παιδιά από ένα καλαμπόκι και σε όλους τους μεγάλους. Ήταν τρυφερά, καλοψημένα και νόστιμα.

Το ευχαριστήθηκαν όλοι. Στη συνέχεια μοίρασαν από ένα κομμάτι μμπομπότα σε όλους μικρούς και μεγάλους και γεύτηκαν όλοι την νοστιμιά της...

Ο Σύλλογος μας μοίρασε μικρά δωράκια σε όλα τα παιδιά και κλήρωσε μερικά με τους αριθμούς των αποδείξεων όσων ενίσχυσαν την Ένωσή μας. Με αυτήν την μορφή μεγάλωσαμε εμείς οι παλιότεροι και γλιτώσαμε στα μαύρα χρόνια της Κατοχής. Μετά το 1950 που ανακαλύφθηκε ο καρπός του σιταριού <Ερέτρια> σταμάτησε η διατροφή με μμπομπότα. Όμως υπήρχαν χωριά που συνέχιζαν τη διατροφή με μμπομπότα. Σε κάποιο χωριό ρώτησαν ένα γονιό: Γιατί εν έτει 1962 τρώτε μμπομπότα; Και μας απάντησε. Τρέφω 10 στόματα. Σιτάρι ήθελα διπλάσια ποσότητα και την μισή έπρεπε να την αγοράσω πράγμα αδύνατο, ενώ το καλαμπόκι είναι εξ ολοκλήρου δικής μου παραγωγής. Στην καλλιέργεια του καλαμποκιού θέλω ακόμα να προσθέσω: όργωμα του χωραφιού, διβόλισμο (όργωμα κάθε τόσο πρώτο) και ίσως και τριβόλισμα. Αυλάκωμα με αλέτρι με δυο φτερά, ενώ τα οργώματα γίνονταν με αλέτρι με ένα φτερό, και ρίξιμο το σπόρο στην αυλακία από έμπειρο σπορέα. Μετά σβάρνι-

σμα με ξύλινη σβάρνα παλιά, με σιδερένια αργότερα. Το πρώτο σβάρνισμα γινόταν μετά το δεύτερο ή τρίτο όργωμα για να τριφτούν οι σβόλοι. Άργεμα δηλαδή αραιώμα όταν το καλαμπόκι ήταν 25-30 πόντους, λιπάρισμα με μια κουταλιά λίπασμα σε κάθε ρίζα, μετά σκάλισμα να χωθεί το λίπασμα για να λιώσει, πότισμα κάθε 8-12 ημέρες. Στα χρόνια που δεν υπήρχαν λιπάσματα οι γεωργοί κόπριζαν τα χωράφια με τα γιδοπρόβαρα.

Η μπομποτά ζεστή με τυρί ή τριφιάνια με καυτό γάλα ήταν πεντανόστιμη. Όταν περνούσαν δυο - τρεις ημέρες δεν την περνούσε ούτε σφαίρα. ΣΗΜ.: Όλα τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν για το καλαμπόκι, ήταν: αλέτρι με ένα φτερό, με δυο φτερά, σβάρνα, λιοράδι κ.λπ. Θα τα βρείτε στο βιβλίο του Φώτη Κονιστή «Το χωριό μου» από τη σελίδα 48 μέχρι 63.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν πολλά παιδιά και μαζί με τους μεγάλους ξεπερνούσαν τα 300 άτομα. Η εκδήλωση έκλεισε με δημοτικούς χορούς.

Στο κιάσκι της πλατείας είχε αναρτήσει ο συγχωριανός μας Χρήστος Καβαλάρης μικρούς πίνακες ζωγραφικής που είχε ζωγραφίσει ο ίδιος. Τους επισκέφτηκαν πολλοί και μερικοί αγόρασαν. Μπράβο Χρήστο. Ήταν καταπληκτικοί.

ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΙΣ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση γιορτάσαμε φέτος τη γιορτή της Παναγίας στο Μοναστήρι της Βαρνάκοβας. Και τούτο γιατί την παραμονή Εσπεράς ο Μητροπολίτης μας κ. Θεόκτιστος συνοδευόμενος από πολλούς Ιερείς, έκανε τα θυρανοίξια του Ιερού Ναού, ο οποίος ήταν κλειστός για πολλά χρόνια λόγω ζημιών που υπέστη από σεισμό. Την τελετή μαζί με τον Εσπερινό παρακολούθησε πολύς κόσμος ίσως περισσότερος από τα παλιά εκείνα χρόνια, με συγκίνηση και πολλοί δακρυσμένοι έμπαιναν στον Ιερό Ναό για να προσκυνήσουν την Αγία Εικόνα της Παναγίας της Μητέρας όλων μας. Συγκινητικός ο λόγος του Μητροπολίτη μας καθώς και της Μηχανικού που είχε αναλάβει την επισκευή και ανακαίνιση του Ιερού Ναού.

Το ίδιο παρατηρήσαμε και ανήμερα της Εορτής με την τέλεση της Θείας Λειτουργίας χοροστατήσαντος του Μητροπολίτη μας. Ανακαινισμένος ο Ιερός Ναός, αλλαγμένος και χωρίς ακόμα να γίνει η Αγιογράφηση. Η Βαρνάκοβα είναι ένα Μοναστήρι από το 1077 κτισμένο, είναι ένας ιερός τόπος που καταφεύγει πολύς κόσμος για να ζητήσει την ευλογία της Μητέρας Παναγίας μας. Εμείς οι Καρδαριώτες έχουμε στενή σχέση με το Μοναστήρι και από παλιά, και όχι μόνο στην Μνήμη της Παναγίας, το επισκεπτόμαστε την Νύκτα με τα ζώα. Αργότερα πηγαίναμε από το βράδυ και παρακολουθούσαμε τον Εσπερινό και την Νυχτερινή Θεία Λειτουργία και κοιμόμασταν στα χωράφια. Το νοιώθαμε δικό

μας. Και τώρα όλο το χωριό πηγαίνει για προσκύνηση πολλές φορές το χρόνο. Πάντα επικαλούμαστε τη χάρη Της και την Ευλογία Της. Την πάσαν Ελπίδα μου εις Σε ανατίημι Μήτηρ του Θεού φύλαξον με υπό την σκέπην Σου.

17Η ΓΙΟΡΤΗ ΦΑΣΟΛΑΔΑΣ

Στις 29 Αυγούστου εορτής της Αποκεφάλισης του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου τελέσαμε Θεία Λειτουργία μετ' αρτοκλασίας στον Ιερό Ναό Αγίου Λουκά Δροσάτου και όχι στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου στο παλιό Νεκροταφείο στο πέρα χω-

ριό όπως κάθε χρόνο από της κτίσεως του Ιερού Ναού, γιατί απαγόρευσε η Μητρόπολη να γίνεται Θεία Λειτουργία στα εξωκκλήσια προς αποφυγή πυρκαγιάς. Έτσι το τελευταίο γεγονός που μας συνέδεε με το πέρα χωριό, έπαψε να υπάρχει.

Το βράδυ ανήμερα της Εορτής στην ωραία πλατεία του χωριού με την καταπληκτική θέα, που δεν χόρταινε το μάτι σου από την απεραιτησύνη του ορίζοντα και τις ομορφιές της φύσης, γιορτάσαμε, όπως κάθε χρόνο τη φασολάδα μας, το παραδο-

στικό φαγητό όλων των Ελλήνων. Συμμετείχαν πάνω από 800 άτομα. Γέμισε η πλατεία απ' άκρο σ' άκρο, από χωριανούς, φίλους από τα γύρω χωριά, αλλά και από πιο μακριά που έχουν πληροφορηθεί για την ωραία αυτή εκδήλωση μας. Νοστιμότατη η φασολάδα, όπως κάθε χρόνο, μαγειρεμένη από τον συγχωριανό μας ΣΕΦ Μπάμπη Νικόπουλο, τον οποίο συγχαίρουμε και ευχαριστούμε. Προηγήθηκαν οι εθελόντριες, οι οποίες δυο - δυο μοίρασαν τα βοηθητικά εδέσματα όπως: ψωμί, κρασί, ελιές και τουρσί και η εξυπηρέτηση ήταν γρήγορη και άψογη. Το μοίρασμα έγινε, όπως κάθε χρόνο, από τέσσερα καζάνια που είχαν τοποθετηθεί στο κέντρο της πλατείας.

Ο Πρόεδρος κάλεσε τους δύο Ιερείς που βρέθηκαν στην εκδήλωση Πατέρας Ανδρέας Ιερέας του χωριού και ο Πατέρας Κώστας Βαβάτσικος και ευλόγησαν το τραπέζι.

Με τη σειρά κάθε τραπέζι έπαιρνε από το καζάνι της δικής του πλευράς. Έτσι η διανομή έγινε και γρήγορα και με τάξη χωρίς παρεξηγήσεις. Μετά από αυτό άρχισε το φαγοπότι. Λίγο πριν τελειώσει το φαγοπότι ο Πρόεδρος της Ενώσεώς μας χαιρέτισε και καλωσόρισε όλους με λίγα λόγια και κάλεσε τον Αντιπεριφερειάρχη Φωκίδας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

Στη Πάτρα 14 Ιουλίου 2024 δύο νέα παιδιά ξεκίνησαν τη κοινή τους πορεία και έδωσαν όρκους παντοτινής αγάπης και εφ' οσίωσής. Η Μαρία Κουρούκλη το γένος Ζησιμοπούλου και ο Νικόλαος Τσεκούρας!! Το μυστήριο τελέστηκε στον ιερό ναό Αγ. Γερασίμου και ακολούθησε δεξίωση στο κτήμα Παναγιωτόπουλου στο Λαμπίρι. Να τους ευχηθούμε να έχουν υγεία και πολύ αγάπη. Η γιαγιά Ζησιμοπούλου Μαρία το γένος Νταουσιάνη στέλνει την ευχή της στους νεόνυμφους.

ΘΑΝΑΤΟΙ

✓Στις 17 Ιουλίου πέθανε στη Ναύπακτο όπου διέμενε ο συγχωριανός μας Νίκος Αθ. Καρδάρης ετών 84. Η εξόδιος ακολουθία εψάλη στον Ιερό Ναό Αγίου Σπυριδώνος Ναυπάκτου και ο ενταφιασμός του στον Άγιο Αλέξιο το Νεκροταφείο Πευκακίου δίπλα στην αγαπημένη του σύζυγο Γεωργία που έφυγε από τη ζωή πριν δύο χρόνια περίπου. Το Μνημόσυνο του τελέστηκε στις 25 Αυγούστου στον Ιερό Ναό Αγίου Λουκά Δροσάτου στο οποίο παραβρέθηκαν πολλοί συγγενείς και φίλοι. Στο καφενείο του χωριού δόθηκε ο καφές της παρηγοριάς από τα τρία παιδιά του. Ο Νίκος ήταν ένας πολύ καλός άν-

θρωπος, άκακος και εργατικός και μαζί με τη γυναίκα του δημιούργησαν μια καλή οικογένεια και αποκατέστησαν τα τρία παιδιά τους. Ο Θεός ας αναπαύει την άδολη ψυχή σου φίλε Νίκο και καλή παρηγορία στα παιδιά σου. Ο Νίκος είχε γεννηθεί στην Καρδάρα.

✓Την 1η Αυγούστου πέθανε στην Κόρινθο η σύζυγος του συγχωριανού μας Γιάννη Δ. Καρδάρα και ετάφη την επομένη στο εκεί Νεκροταφείο. Ο Γιάννης έμεινε μόνιμα στην Κόρινθο και είχε γνωρίσει την Άννα όταν ήταν Τροχονόμος στην περιοχή και είχαν αποκτήσει δύο παιδιά, τον Δημήτρη και τον Γιώργο. Το 40ήμερο Μνημόσυνο της τελέστηκε στις 8 Σεπτεμβρίου. Θερμά συλλυπητήρια αγαπητέ Γιάννη και ο Θεός ας αναπαύει την ψυχή της. Ήταν μόλις 73 ετών και δεν πρόφτασε να χαρεί τα παιδιά της.

✓Στις 29 Αυγούστου πέθανε στην Αθήνα ο Γιάννης Καβαλάρης ετών 75 και η κηδεία του έγινε το Σάββατο 31 Αυγούστου στο Νεκροταφείο

Ζωγράφου, όπου είναι ενταφιασμένοι και οι γονείς του Σταμάτης, που πέθανε πολύ νέος, και Ευθυμία το γένος Κίτσου Παπαϊωάννου από το Πευκάκι. Ο Γιάννης ήταν Πτυχιούχος της Ανωτάτης Βιομηχανικής, Οικονομολόγος και ασχολείτο με τα Οικονομικά. Ήταν παντρεμένος αλλά δεν είχε αποκτήσει παιδιά. Τα τελευταία χρόνια υπέφερε από διάφορες ασθένειες και τελευταία ήταν σε άσχημη κατάσταση. Ο θάνατός του ήταν για αυτόν λύτρωση. Ήταν εντυπωσιακός άνδρας, ψηλός και έμοιαζε πολύ στον παπού του Κίτσο Παπαϊωάννου. Καλό ταξίδι αγαπητέ Γιάννη και ο καλός Θεός ας αναπαύσει την ψυχή σου. Στον αδελφό σου Χρήστο θερμά συλλυπητήρια.

που προσέφερε τα ξύλα για μα μαγειρευτή η φασολάδα, και τον Κονιστή Θανάση για το λάδι της φασολάδας. Χρηματικά ποσά για την εκδήλωση έδωσαν οι : Καραμάνου Βασιλική , Καραμάνος Κώστας , Καρδάρης Βλάσης και Σκέντζος Νίκος. Μεγάλος χορηγός της εκδήλωσης υπήρξε και ο Δήμος

Δωρίδας.

Είμαστε ευγνώμονες για την στήριξη που μας δώσατε.

Ευχαριστούμε πολύ όλους !

Επίσης θερμά συχαρητήρια στον Πρόεδρο και όλα τα μέλη του Δ.Σ. της Ένωσης για την συμβολή τους στην επιτυχία της εκδήλωσης και χάρη σ' αυτούς χαρήκαμε μια όμορφη βραδιά. Μπορεί να κουραστήκαμε, αλλά αυτό επισκιάζεται από την επιτυχία.

Τέλος ευχαριστούμε τον IerantoTV για την κάλυψη στην παιδική γιορτή και στην φασολάδα και τον Παντελή Βασιλάκη για την κάλυψη του στην γιορτή της φασολάδας.

Ευχόμαστε σε όλους καλό χειμώνα και καλή αντάμωση του χρόνου, αν φυσικά μείνατε ευχαριστημένοι.

ΓΙΟΡΤΗ ΑΓΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Στις 30 Αυγούστου γιόρταζε το εξωκκλήσι μας Άγιος Αλέξανδρος, το Νεκροταφείο Πευκακίου. Η Θεία Λειτουργία μετ' αρτοκλασίας τελέστηκε στον Άγιο Κωνσταντίνου Πευκακίου για τους γνωστούς πια λόγους. Προσφέρθηκαν καφές και γλυκά από τους εορτάζοντας Αλέξανδρο γιο του παπά και τον εγγονό της ΓιώταςΣερρέλη στην Κουβέλειο Αίθουσα. Χρόνια Πολλά.

ΔΩΡΕΑ ΑΠΙΝΙΔΩΤΗ

Η Ένωσή μας αγόρασε έναν απινιδωτή, μηχανήμα καρδιοπνευμονικής αναζωογόνησης για ανάταξη καρδιακής αρρυθμίας (έτσι περιγράφεται).

Κάλεσε την Πρόεδρο του Ε.Ε.Σ. Ναυπάκτου Λίνα Π. Παπαϊωάννου να εξηγήσει τον τρόπο χρήσης, το είδος της ασθένειας που βοηθάει και γενικά τη χρησιμότητά του.

Το προσέφερε δώρο στους κατοίκους της περιοχής είναι ένα μηχανήμα που σώζει ζωές. Στη συνέχεια, λόγω απουσίας του Διοικητή του Αστυνομικού Τμήματος Ευπαλίου, κάλεσε τον Αστυνομικό του Αστ. Τμήματος Ευπαλίου και Αντιδήμαρχο ΚαγιάΙωάννη και του το παρέδωσε για να φυλάσσεται στο Αστυνομικό Τμήμα γιατί αυτό είναι ανοιχτό όλο το 24ωρο και θα μπορεί να το χρησιμοποιήσουν όσοι το χρειαστούν οποιαδήποτε ώρα. Υπάρχει θέληση να εκπαιδευτούν από τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό άτομα από το χωριό μας, το αστυνομικό τμήμα αλλά και από τα γύρω χωριά για την χρήση του μηχανήματος για να σωθεί έστω και ένας συγχωριανός μας. Θερμά συχαρητήρια στην Ένωση για την προσφορά της.

Μια δίκη στο Ειρηνοδικείο Ευπαλίου γύρω στο 1960 για αγροζημιά

«Το όνομα της συζύγου σας παρακαλώ;» λέει ο ειρηνοδίκης, απευθυνόμενος στον μεσήλικα άνδρα, με το σκληρό, κουρασμένο, ηλιοκαμένο πρόσωπο, τα ροζισμένα χέρια και τα ντριλιναπαλιοκαιρισμένα ρούχα. Σάσισε, ξαφνιάστηκε, χλόμισσε ο άνδρας και αργοπορημένα απάντησε σιγανά: «Χρήσταινα».

- Αυτό είναι το βαπτιστικό της όνομα; - τον ξαναρωτάει ο δικαστής.

- Όχι, όχι, αλλιώς τη λένε αποκρίθηκε σχεδόν ψιθυριστά ο άνδρας, με τα μάτια κατεβασμένα, κατακόκκινος από ντροπή και βασανιστικά έστυβε το μυαλό του, να πει το όνομα της γυναίκας του.

Ο άνδρας, - ήταν ο μπάρμπα Χρήστος, γεωργός και κτηνοτρόφος- απ' ένα χωριό του Ευπαλίου κι ήταν κατηγορούμενος, στο Ειρηνοδικείο Ευπαλίου -εκεί γύρω στα 1960- για αγροζημιά.

Τούς ξέφυγαν τα πρόβατα, μήκαν στα αμπέλια του Καρδάρη και δεν άφησαν κλήμα και κληματοβέργα. Μεγάλη ζημιά έπαθε ο άνθρωπος. Δεν βρήκε τσαμπί, για να τρυγήσει.

Τον μήνυσε ο αγροφύλακας και τώρα, πέρα απ την αποζημίωση που δίκαια πρέπει να πληρώσει, περιμένει με αγωνία και την ποινή της αδικπραξίας, που θα του επιβάλει το δικαστήριο.

Να όμως που του 'μελαν τα χειρότερα, δεν θυμόταν το όνομα της γυναίκας του.

Αν είναι ποτέ δυνατόν! Να ανοίξει η γη και να τον καταπιεί!

Πάνω από είκοσι χρόνια παντρεμένοι, όλοι την έλεγαν... Χρήσταινα.. (το θηλυκό του δικού του ονόματος)

Εκείνος πάντα την φώναζε Γυναίκα ή Κυρία! και τα παιδιά Μάνα! Ποτέ και κανείς, δεν την φώναζε αλλιώς.

Κι ήταν άξια, εργατική, αξιοπρεπής γυναίκα. Εκείνη κρατούσε γερά και σταθερά το τιμόνι της οικογένειας, καθαρή μητριαρχία κι εκείνος την σεβόταν, την εκτιμούσε και αναγνώριζε τις θυσίες και την προκοπή της.

Όλες οι γυναίκες στα μέρη εκείνα, ετεροπροσδιορίζονταν -σπάνιες οι εξαιρέσεις- και εκτός από το επώνυμο, τούς άλλαζαν και τ' όνομά τους, δίνοντάς τους, αυτό του άνδρα τους, Χρήσταινα, Γιάνναινα, Σπύρραινα, Κώσταινα, Θανάσαινα, Μάκαινα, Γιώργαινα, Φώταινα, Αλέξαινα, Βλάσαινα, Νίκαινα, Αησιλάινα, Σταύραινα, κλπ .

Αυτός ήταν ο κλειστός κόσμος τους, οι άγραφοι νόμοι, οι νοοτροπίες, οι πρακτικές κι' οι κοινωνικές παραδοχές. Η κάθε Χρήσταινα, σε πέτρινες εποχές, είχε άλλες έννοιες, προτεραιότητες, ανάγκες, επιθυμίες... Με πέντε παιδιά, σιτάρια, γιδοπρόβατα, σπίτι... το τελευταίο που την ένοιαζε ήταν τ' όνομά της. Νάχει η οικογένεια πρώτα -πρώτα υγεία και φαί κι όλα τ' άλλα, ας καρτεράνε.

Με σταματημένο το μυαλό του, αγχωμένος και ντροπισμένος, μπροστά στον δικαστή και στο ακροατήριο, γυρίζει προς τα πίσω, εκεί που καθόταν ο μικρός του γιός και τον ρωτάει:

- Ορέ Νίκο, πως λέν καλό μ' , τ' μάνας ;-

- Αρετή ' πατέρα - τού απάντησε το παιδί !

- Αρετή! Τόσο ωραίο όνομα! - μουρμούρισε ο δικαστής..

κι ο μπάρμπα Χρήστος ένωσε μια μαχαίριά μες την καρδιά.

Έγινε η δίκη, πλήρωσε τα δίκαια και σωστά ο κυρ Χρήστος (Καράφλας) και τ' απόβραδο, πατέρας και γιός έφτασαν καβάλα στη φοράδα τους, στο σπίτι, στο χωριό τους.

Έκπληκτη η κυρά-Χρήσταινα, άκουσε πρώτη φορά τ' όνομα της και να της λέει γλυκά - μπορεί κι ενοχικά... ούλα καλά Αρετή μ'! Ούλα καλά.

Έκτοτε... μόνο το όνομά της ,Αρετή! είχε στα χείλη του. Πέρασαν τα χρόνια, κύλησε πολύ νερό στη Μαντήλω, ήρθε λίγος κοινωνικός πολιτισμός άλλαξαν οι νόμοι, η γυναίκα ανακτά την υπόστασή της, επιτέλους διατηρεί το επώνυμό της, κανείς δεν διανοείται πλέον να της αλλάξει το όνομα...

Κι όμως, κι όμως κάποιες θηλυκές όμορφες υπάρξεις κινδυνεύουν από αγέλες εκβαρβαρισμένων, εξαχρειωμένων αρσενικών... κάποιες θηλυκές ιερές ζωές, χάνονται άδικα, άκαιρα και τραγικά, δολοφονημένες από χέρια, κτηνωδών, υπανθρώπων ανδρών...

Μπάμπης Αλεξανδρής

Η καθολική εκκλησία Ναυπάκτου, οι Βενετοί και οι σχέσεις με Δωρίδα

Η ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΛΑΤΙΝΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕ ΤΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΔΟΓΜΑ -ΣΧΕΣΗ ΒΕΝΕΤΩΝ ΜΕ Ι.Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΒΑΡΝΑΚΟΒΑΣ & Ι.Μ. ΑΓ.ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΒΟΜΒΟΚΟΥΣ-

Του Χρήστου Ι. Σιαμαντά *

Εισαγωγική παρατήρηση : Η παρούσα εργασία δεν καταπιάνεται με θρησκευτικά ή θεολογικά ζητήματα. Μέσα από τις γραμμές της ιχνηλατούνται δύσβατα μονοπάτια του μακρινού παρελθόντος και γίνεται καταγραφή γεγονότων και στοιχείων σε σχέση με τα εκκλησιαστικά πράγματα των «δυτικών» κυρίων της πόλης της Ναυπάκτου, μέρος και αυτά της μακραίωνης και πολυκύμαντης ιστορικής της πορείας.

Το πόνημα αφορά την περίοδο του 14ου αιώνα, όταν κυρίαρχοι της περιοχής της Ναυπάκτου ήταν οι ιταλικής προέλευσης Ανδηγαυοί (Ναπολιτάνοι) και στη συνέχεια οι Αλβανοί. Επίσης τον 15ο αιώνα, καθώς και την τελευταία 20ετία του 17ου αιώνα, όταν τις τύχες της πόλης τις όριζαν οι Βενετοί.

Ένας μεγαλοπρεπής γάμος συμφερόντων στις 13 Αυγούστου του 1294 στην Α' Ακουίλα της Κεντρικής Ιταλίας - στην διάρκεια του πολέμου του Σικελικού Εσπερινού- μεταξύ της κόρης του Δεσπότη της Ηπείρου Νικηφόρου Α' Κομνηνού Δούκα, της Θαμάρ (Tamara), και του γιου του Καρόλου Β' του Χωλού (Ανδηγαυού), Φιλίππου Α' του Τάραντα, θα σηματοδοτούσε την εμφάνιση του καθολικισμού, μεταξύ άλλων και στον χώρο της Δυτικής Ελλάδας, κυρίως στη Ναύπακτο. Η πόλη είχε δοθεί προίκα στην Θαμάρ μαζί με το Αγγελόκαστρο, τον Βλοχό, το Βραχώρι (Αγρίνιο) και την Βόνιτσα.

Ο Φίλιππος ήταν εγκαταστημένος στη Νάπολι και ασκούσε την διοίκησή του στην στις προικώες του περιοχές, μέσω του επιτρόπου του, βαρόνου της Βοστίτσας (Αιγίου) Γουίδων Σαρπινύ. Σημειώτεον ότι το κομμάτι της Αχαΐας ήταν ήδη υπό την επικυριαρχία των Ανδηγαυών.

Η Ναύπακτος, προεξάρχουσα στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, όχι μόνον θα ενισχυόταν οχυρωματικά από τον Φίλιππο, περί το 1320, θα διέθετε ακόμα και νομισματοκοπείο, ενώ θα αποτελούσε και έδρα της καθολικής εκκλησίας από το 1302 στον υπό την κατοχή του χώρο στην δυτική Ελλάδα. Στο πλαίσιο της διαμάχης του Δεσποτάτου της Ηπείρου -που ουσιαστικά δεσπότης του πλέον ήταν ο ασπασθείς το ορθόδοξο δόγμα καθολικός Νικόλαος Ορσίνι- με τους Ανδηγαυούς, ο βυζαντινός αυτοκράτορας Ανδρόνικος ο Β' εξέδωσε χρυσόβουλλο τον Φεβρουάριο του 1319, με βάση το οποίο έπαυσε η Ναύπακτος να είναι έδρα μητρόπολης, στην οποία δεν είχε διοριστεί μητροπολίτης, ενώ προήχθη σε μητρόπολη, η πρώην επισκοπή της Ναύπακτος, αυτή

των Ιωαννίνων. Ήδη ο αυτοκράτορας αυτός είχε ήδη πριν υποβαθμίσει την μητρόπολη -πλέον «σφραγίδα»- της Ναύπακτος από την 35η θέση στην 42η, στους καταλόγους των μητροπόλεων του Πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης. Η μεταφορά πλέον της έδρας της μητρόπολης της Ναυπάκτου στα Ιωάννινα είναι πια γεγονός και δεν υπήρχε καμία αμφιβολία ότι έπαιξε ρόλο η αρνητική συμπεριφορά προς το δεσποτάτο της Ηπείρου και την ορθοδοξία «υπό των αλαζόνων και αγέρωχων τούτων και πλεονεκτών Ιταλών», σύμφωνα με ορθόδοξη συνοδική πράξη του 1365 στην ηπειρωτική πρωτεύουσα. Να σημειωθεί ότι οι Ανδη-

Φίλιππος Α' του Τάραντα

γαυοί (Ναπολιτάνοι), κύριοι πια της Δυτικής Ελλάδας, ήταν ορκισμένοι εχθροί της ορθόδοξης πίστης. Ο δε Φίλιππος, όπως και ο πατέρας του Κάρολος, ήταν φιλοπαπικοί και όργανα της παπικής εξουσίας, προσπαθώντας να βλάψουν όσο μπορούσαν στον χώρο της επικράτειάς τους, στον ελλαδικό χώρο, την Ορθοδοξία. Έτσι εξηγείται και το γεγονός ότι από την απόκτηση της Ναυπάκτου οι Ανδηγαυοί παρενέβαλαν εμπόδια στην εγκατάσταση ορθόδοξου μητροπολίτη στην μητρόπολη της πόλης και μέχρι το 1362 τα καθήκοντα του μητροπολίτη

ασκούσε ο τιτουλάριος επίσκοπος Κεφαλονιάς. Τον Μάιο του 1365 στον «υπέριμνον και τόπον επέχοντα της Ναυπάκτου» μητροπολίτη Ιωαννίνων Σεβαστιανό έλαχε ο κλήρος να ασκεί τα καθήκοντα του τοποτηρητή του ορθόδοξου μητροπολίτη στη Ναύπακτος που «υπό των Λατίνων κατέχεται». Τον Ιούλη του 1366 η μητρόπολη της Ναυπάκτου αποκόπηκε πλέον από αυτή των Ιωαννίνων και ενώθηκε με της Άρτας, υπό τον μητροπολίτη Ματθαίο.

Για να επανέλθουμε όμως στο αντικείμενο που πραγματευόμαστε, ας δούμε τους λατίνους, ρωμαιοκαθολικούς, αρχιεπισκόπους, που συνέδεσαν το όνομα και την ζωή τους με την «Νύμφη του Κορινθιακού», αφήνοντας και οι ίδιοι το στίγμα τους στον τόπο αυτό:

Στις 13 Σεπτεμβρίου του 1307 πρωτοπατά τη ναυπακτιακή γη ο Rostangus Gandola, ως πρώτος γνωστός λατίνος αρχιεπίσκοπος της πόλης, Γάλλος από τη Ναρβόνη, σπουδαγμένος γιατρός. Στην θέση αυτή τον τοποθέτησε ο πάπας Κλήμης ο 5ος, ενώ πριν είχε διατρέψει επίσκοπος στην εκκλησία της Σιδώνας στο Λίβανο, υπαγόμενη στο Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων. Επρόκειτο για δραστήριο, με κύρος άτομο, αν πιστέψουμε ότι το 1316 ο βασιλιάς της Νεάπολης Ροβέρτος τον επιφόρτισε για μια πολύ σοβαρή διπλωματική αποστολή στην Ρωμανία (Βυζάντιο). Ακόμη ο πάπας ο Ιωάννης ο 22ος, που διαδέχθηκε τον Κλήμη, εκτιμώντας την αποτελεσματικότητά του, του ανέθεσε το 1320 να επαναφέρει στο καθολικό δόγμα -και το κατάφερε- τον προαναφερόμενο κόμη της Κεφαλονιάς και Ζακύνθου Νικόλαο Ορσίνι, που προκειμένου να γίνει δημοφιλής στους Ηπειρώτες υπηκόους του και για να δημιουργήσει σχέση εμπιστοσύνης με τον βυζαντινό αυτοκράτορα, δεν δίστασε, όπως προειπώθηκε, να απαρνηθεί τον καθολικισμό χάριν του ορθόδοξου δόγματος. Πρέπει να έμεινε ο Rostangus ως αρχιεπίσκοπος στη Ναύπακτο μέχρι το 1329, τότε έφυγε και άφησε τα εγκόσμια, την ίδια χρονιά, στην Μασσαλία.

Μελανό σημείο του το γεγονός ότι κατηγορήθηκε κατά το διάστημα της αρχιεπισκοπίας του στη Ναύπακτο για διαφθορά, όπως μαθαίνουμε από το Oriens Christianus (Χριστιανική Ανατολή) -ακαδημαϊκό θρησκευτικό περιοδικό-.

Αυτός που στη συνέχεια, τις 24 Αυγούστου 1329- επί πάπα Ιωάννη του 22ου- κάθισε στον θρόνο της αρχιεπισκοπής της Ναυπάκτου ήταν ένας ιερωμένος που έφερε το δυσπρόφερτο όνομα, Iurefortis.

Το επόμενο γνωστό πρόσωπο που θήτευσε αρχιεπίσκοπος της Ναυπάκτου

ήταν ο Johannis.

Μετά τον θάνατο του Johannis και από τις 26 Ιουνίου 1345 τα ηνία της αρχιεπισκοπής της Ναυπάκτου τα κρατά ο Eustachius (Eυστάθιος) από την Ανκόνα , κατώτερης τάξης ιερωσύνης ,ενώ προηγουμένως ήταν στην Γλαρέντζα, επίσκοπος Ωλένης (Ηλεία) . Στην θέση αυτή τον τοποθετεί ο ποντίφηκας Κλήμης ο 6ος .

Τέσσερα χρόνια αργότερα (τις 25 Μαΐου 1349) ενθρονίζεται αρχιεπίσκοπος στη Ναύπακτο ο Bertandi Mercerii .

Τις 3 Ιουνίου 1353 στον αρχιεπισκοπικό θώκο της Ναυπάκτου, ανεβαίνει ο Hermanus, που είχε πριν διατελέσει επίσκοπος του Βουθρωτού (Αλβανία σήμερα).

Σύμφωνα με τον ιστορικό Setton τον Μάιο του 1359 , με διάταγμα του πάπα Ιννοκέντιου του 6ου ο επίσκοπος Κορώνης Pietro Thomas θα έχει στην δικαιοδοσία του και αυτή τη Ναύπακτο . Η πληροφορία αυτή φαντάζει μη ακριβής ,γιατί ένας επίσκοπος δεν μπορεί να ασκεί αρμοδιότητες στον χώρο μιας αρχιεπισκοπής, όπως της Ναυπάκτου.

Ο Francisci είναι ο επόμενος αρχιεπίσκοπος, διορισθείς τις 8 Μαρτίου 1362 και ο ίδιος μνημονεύεται σαν μάρτυρας σε έγγραφο ,που συντάχθηκε στη Ναύπακτο ,αφορώντας την μεταβίβαση φεουδαλικών αγαθών.

Στη συνέχεια στον θρόνο της ίδιας αρχιεπισκοπής έχουμε την ανάρρηση , στις 5 Απριλίου 1367, του Donato de Benevento, που τον κράτησε μέχρι 3 Σεπτεμβρίου 1371. Τότε αυτός μετατέθηκε και στην θέση του ήλθε από τις 20 Οκτωβρίου 1371 ο Johannes de S.Johanne , ενώ τις 9 Μαρτίου 1373 αυτός που περνάει το κατώφλι της αρχιεπισκοπής ως νέος αρχ/πος είναι ο Johannes de Pizolpassis.

Η δικαιοδοσία της λατινικής εκκλησίας της Ναυπάκτου εκτεινόταν γεωγραφικά- με κάποια γενικότητα- στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας.

Η στέγη της αρχιεπισκοπής στη Ναύπακτο , αν δεχθούμε την άποψη του Νίκου Βασιλάτου , στο σύγγραμμά του «Κάστρα της ελληνικής γης», θα πρέπει να αναζητηθεί στον χώρο του αρχοντικού των Μπότσαρη, γιατί τα λίθινα τώξα του υπογείου του (που ήταν τότε ισόγειο) παραπέμπουν στην δυτικοευρωπαϊκή μεσαιωνική αρχιτεκτονική. Σε επίρρωση της γνώμης αυτής να προστεθεί ότι εκεί πρέπει να ήταν και το διοικητήριο της πόλης ,λόγω της νευραλγικότητας του σημείου . Δεν υπάρχουν στοιχεία για καθολικές εκκλησίες στην περιοχή της Ναυπάκτου τον 14ο αιώνα, αλλά με βάση το ότι στα Μποτσαρείκα πιθανόν να βρισκόταν το οικοδόμημα της αρχιεπισκοπής, ίσως, επί Ανδηγαυών ,από εκεί να ακουγόταν το « Άβε Μαρία»...

Μεταξύ 1374-75 κατακτούν , χωρίς κάποια γνωστή αντίσταση, τη Ναύπακτο ,από τους Ανδηγαυούς, οι Αλβανοί , που πίστευαν τότε στο ορθόδοξο δόγμα .Το βέβαιο είναι ότι το 1380 , επί αλβανοκρατίας ,θα επαναληφθεί η ορθόδοξη μητρόπολη της Ναύπακτο , με τον μητροπολίτη να φέρει τον τίτλο του «Εξάρχου πάσης Αιτωλίας». Επί αλβανικής κατοχής, δεν έπαψε ο παπικός θρόνος να διορίζει προκαθημένους

στην λατινική αρχιεπισκοπή της Ναυπάκτου, που προφανώς ανέχονταν οι Αλβανοί. Το 1382 ο αντιπάπας Κλήμης ο 7ος διορίζει τον Johannes de Reyo. Στα 1394 ο πάπας Βονιφάτιος ο 9ος αναθέτει την αποστολή στον αρχιεπίσκοπο της Ναυπάκτου , από το 1393-6 , Johannes de Montelurone να επισκεφτεί την Δαλματία, Κροατία, Βοσνία και Σλαβονία (περιοχή της σημερινής Κροατίας) για να περιορίσει την επιρροή του Κλήμη του 7ου, αλλά και να συνεγείρει, καθώς και να συνασπίσει, τους ηγεμόνες τους σε εκστρατεία εναντίον των Τούρκων που έκαναν επιδρομές κατά των Αθηνών και του πριγκιπάτου της Αχαΐας. Μετά από αυτόν τον Johannes αναγορεύονται αρχιεπίσκοποι της πόλης οι: Luchinus de Guidonibus έως τις 13.9.1399 , ο Benedictus de Argino μέχρι 26.11.1404 και επιτέλους (!) ο τελευταίος Johannes ,ο οποίος μάλλον ήταν ο

Βενετός Ιερομόναχος

αρχ/πος που «υποδέχθηκε» τους νέους κυρίου της Ναυπάκτου τους Βενετούς, τον Ιούνιο του 1407.

Στοιχεία για το ποιμαντορικό και πνευματικό έργο των πιο πάνω ρωμαιοκαθολικών αρχιεπισκόπων δεν έχουμε στην διάθεσή μας.

Κλείνει έτσι η περίοδος της καθολικής εκκλησιαστικής ιστορίας, την εποχή που διαφέντευαν τις τύχες της Ναυπάκτου οι Ανδηγαυοί-Ναπολιτάνοι ,κάπου 80 χρόνια και στη συνέχεια οι Αλβανοί .

Περνάμε πια στην περίοδο της βενετοκρατούμενης Ναυπάκτου ,όταν , όπως προαναφέρθηκε ,τον Ιούνιο του 1407 την απέσπασαν οι Βενετοί από τους Αλβανούς ,για να παραμείνει το λιοντάρι του Αγ. Μάρκου , σχεδόν έναν αιώνα , έως τις 29.8.1499 ,που παραδόθηκε στους Τούρκους ,οι οποίοι πολιορκούσαν την πόλη από ξηρά και θάλασσα ,με επικεφαλής τον ίδιο τον Σουλτάνο Βαγιαζήτ Β' .

Στον αιώνα σχεδόν που παρέμειναν οι Βε-

νετοί ,όχι υπάκουοι πάντοτε στον πάπα, φρόντιζαν να ακολουθούν μια διπλωματική τακτική απέναντι στο ορθόδοξο στοιχείο. Οι ορθόδοξοι κάτοικοι της πόλης μπορούσαν να εκτελούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα ,που υποτίθεται ότι εγγυώντο οι Βενετοί κύριοί της ,αλλά εντός ορίων, για να είναι υπό έλεγχο το θρησκευτικό ορθόδοξο συναίσθημα. Η δράση της ορθόδοξης εκκλησίας ήταν σε στενά πλαίσια ,που φυσικά και τότε την πρωτοκαθεδρία της είχε το Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης. Κατά την διάρκεια δε της βενετοκρατίας δεν ήταν σπάνιες οι περιπτώσεις διωγμών και αδικιών σε βάρος των ορθοδόξων από την βενετσιάνικη εξουσία. Η έδρα της μητρόπολης Ναυπάκτου δεν βρισκόταν στην ομώνυμη πόλη, αλλά ,το σύνθημα, στην Άρτα.

Η ρωμαιοκαθολική εκκλησία ήταν παρούσα , με σοβαρή δράση στη Ναύπακτο και κατά την πρώτη βενετοκρατία (1407-1499).

Να λοιπόν οι γνωστοί από πηγές της Δυτικής Εκκλησίας λατινοί αρχιεπίσκοποι της πόλης μας την συγκεκριμένη περίοδο:

Ο Γεννάδιος στα 1444. Πρόκειται μάλλον για Έλληνα ,που είχε ασπασθεί τον καθολικισμό. Από απόφαση της βενετικής Γερουσίας στις 22.9.1444 μαθαίνουμε ότι ο ιεράρχης αυτός είχε διαμαρτυρηθεί στις Αρχές της Βενετίας ,γιατί κάποιοι είχαν ιδιοποιηθεί την εκκλησιαστική περιουσία και ζητούσε την επιστροφή της , ενώ ο ρέκτορας (δηλαδή ο βενετός διοικητής) της πόλης της Ναυπάκτου ο Francesco Boldou έκανε «στραβά μάτια» . Μολονότι διατάχθηκε από την βενετική Γερουσία να φροντίσει να περάσει πάλι στα χέρια της λατινικής αρχιεπισκοπής η περιουσία της , αυτός αδιαφόρησε και πάλι . Πιθανόν να είχε και αυτός «λαμβάνειν»... Ο Boldu αντικαταστάθηκε ,προλαβαίνοντας όμως να κάνει και νέες ενέργειες σφετερισμού της εκκλησιαστικής περιουσίας . Ο νέος διοικητής της Ναυπάκτου Giovanni Zancani διατάχθηκε από την Γερουσία της Βενετίας στις 15.11.1445 να πάρει πίσω τα νέα αυτά μέτρα του Boldu , να σέβεται τον

αρχιεπίσκοπο και τους μοναχούς του και να ενεργήσει για την αποκατάσταση της περιουσίας της αρχιεπισκοπής.

Ο άλλος γνωστός αρχιεπίσκοπος ήταν στα 1456 ο Γρηγόριος ,χωρίς να υπάρχουν πληροφορίες γι' αυτόν.

Μετά από 8 χρόνια ,το 1464, στον αρχιεπισκοπικό θρόνο της Ναυπάκτου εγκαθίσταται ο Νικόλαος Προθυμός (Nicolaus Prothimus) από την Εύβοια , που ήταν παράλληλα και τιτουλάριος αρχ/πος Αθηνών. Πέθανε το 1483. Τότε οι λατινοί πιστοί της Ναυπάκτου ζήτησαν από την βενετική Γερουσία να αναλάβει την χρεώουσα θέση της αρχιεπισκοπής τους ο βενετός πρεσβύτερος Felix de Lazaris, ενάρετος και υποδειγματικός χαρακτήρας. Και πράγματι η Βενετία πέτυχε ο πάπας να διορίσει αρχιεπίσκοπο, τον εκλεκτό αυτό των κατοίκων της πόλης, στις 16.5.1483.

Στα 1498 έρχεται στη Ναύπακτο ο Marco Saracho και αναλαμβάνει τις τύχες της αρχιεπισκοπής ,περίοδο που προετοιμαζαν οι Βενετοί την άμυνά τους απέναντι στον

τουρκικό κίνδυνο . Αυτός θα πολεμήσει γενναία κατά την πολιορκία της πόλης τον Αύγουστο του 1499 ,όταν παραδόθηκε η Ναύπακτος στους Τούρκους. Πληγώθηκε σε τρία σημεία του σώματός του , σκοτώθηκε ο ανιψιός του και δεν εγκατέλειψε την έδρα του με την πτώση της πόλης ,συλληφθείς από τους πολιορκητές. Αφέθηκε όμως ελεύθερος και μετά την επιστροφή του στην Ιταλία, διορίστηκε βικάριος στην Brescia. Από το πόστο αυτό τις 15.4.1510 θα ζητήσει από την βενετική Γερουσία να εξαργυρώσει με την δέουσα οικονομική ενίσχυση τα πιο πάνω παθήματά του. Επίσης τότε θα ζητήσει να του δοθούν 130 δουκάτα που δάνεισε τις βενετικές Αρχές της Ναυπάκτου (συνήθης τακτική των βενετών ρεκτόρων ο δανεισμός), καθώς και 120 δουκάτα που διέθεσε για την αποστολή κατασκόπων των Τούρκων στα Ύψαλα , Σόφια και Θεσσαλονίκη.

Από τον κατώτερο κλήρο οι γνώσεις μας περιορίζονται μόνον σε δύο ιερείς, που ήταν κοσμαγάπητοι στο καθολικό ποίμνιο της περιοχής μας.

Τέλη Γενάρη 1449 έρχεται, μετά από αίτημα της βενετικής κοινότητας της Ναυπάκτου, ως ιερέας στην πόλη ο Luciano Pulese . Κάθησε στο πόστο αυτό για μια πενταετία.

Μετά τον θάνατό του , τα καθήκοντα ιερέα στην πόλη επιφορτίσθηκε τον Σεπτέμβρη του 1460 ο Giovanni Giovanini ,κατόπιν εισήγησης και πάλι των καθολικών πιστών της πόλης.

Αξίζει να παρατεθεί ένα περιστατικό που αντικατοπτρίζει την συμπεριφορά των Βενετών απέναντι στην ορθόδοξη εκκλησία:

Στα τέλη, μάλλον, του 1485 θέλησε να επισκεφτεί τη Ναύπακτο ο ορθόδοξος Οικουμενικός Πατριάρχης Συμεών ο Α΄ . Ένα μεγάλο μέρος των ορθοδόξων της περιοχής τον υποδέχθηκε με ενθουσιασμό. Αν και οι Βενετοί τον υποψιάζονταν για πράκτορα των Τούρκων αναγκάστηκαν, για να μη κακοκαρδίσουν τους ορθόδοξους υπηκόους τους, να τον υποδεχθούν και αυτοί. Όμως ο βενετός διοικητής της πόλης πήρε και μέτρα για να περιορίσει τις εκδηλώσεις λατρείας και ενθουσιασμού του πλήθους για το πρόσωπο του αρχηγού της ορθόδοξης εκκλησίας.

Επίσης άλλο ένα συμβάν αξίζει να ειπωθεί που έχει σχέση με τον εκκλησιασμό του βενετού αρχιναυάρχου και υπευθύνου της άμυνας της Ναυπάκτου ,Antonio Loredan ,όπως μας το μεταφέρει ο γερμανός ιστορικός Oliver Schmitt : Ιούλιος του 1477 , η Ναύπακτος πολιορκείται ανεπιτυχώς από ένα τρομερό ασκέρι περί τους 40.000 άνδρες ,με επικεφαλής τον μπεηρλέμπεη της Ρούμελης, Σουλεϊμάν. Οι Τούρκοι πληροφορήθηκαν από ένα προδότη ιερωμένο της πόλης τον χρόνο και τον τόπο του εκκλησιασμού του Loredan. Τότε βάζουν σε εφαρμογή το σχέδιο εξόντωσής του: Όταν πήγε λοιπόν να εκκλησιασθεί, τελειώνοντας η λειτουργία και έχοντας χτυπήσει η καμπάνα της μικρής εκκλησίας (άγνωστο το σημείο της) ρίχνονται τρεις βολές στον χώρο από τουρκικά κανόνια και καταστρέφουν το ναό. Ο αρχιναύαρχος όμως δεν ήταν μέσα σ'αυτόν ,γιατί είχε ήδη αποχωρήσει και έτσι η απόπειρα δολοφονίας του απέτυχε ,αφού το σχέδιο των Τούρκων είχε

ήδη πριν αποκαλυφθεί . Υπήρχε προφανώς καλή βενετσιάνικη αντικατασκοπία...

Και τον 15ο αιώνα , που η πόλη ήταν στα χέρια των Βενετών, απουσιάζουν πληροφορίες για το όνομα του αγίου που ήταν η αφιερωμένη η καθολική της εκκλησία και τον χώρο που βρισκόταν . Το μόνο στοιχείο που υπάρχει ,στηριζόμενοι σε μια απόφαση τη βενετικής συγκλήτου το 1464 , είναι η κατάδειξη οικονομικού σκανδάλου στη Ναύπακτο , γιατί δαπάνες που προορίζονταν για την επισκευή των τειχών της , εξαιτίας των ζημιών του σεισμού του 1450, διοχετεύτηκαν στην επιδιόρθωση της καθολικής εκκλησίας ,πιθανόν του Αγίου Μάρκου και του σπιτιού του προβλεπτή (δηλαδή του βενετού διοικητή της πόλης). Από γραπτές πηγές μαθαίνουμε ότι το παλάτι του εκάστοτε βενετού ρέκτορα-προβλεπτή ,καθώς και το Διοικητήριο, ήταν και τη

Το Βενετσιάνικο οικόσημο

περίοδο αυτή, της βενετοκρατίας , κοντά στο λιμάνι και στην οχυρή είσοδο της πόλης ,που παραπέμπουν , που αλλού(;) στο μέρος όπου το αρχοντικό του Μπότσαρη. Οπότε εκεί ίσως θα πρέπει να αναζητηθεί και η καθολική εκκλησία.

Μετά από 188 χρόνια τουρκικής σκλαβιάς οι βενετσιάνικες γαλέρες του εκστρατευτικού σώματος ,υπό τον βενετό αρχιστράτηγο Francesco Morosini μπαινουν στον κόλπο της Ναυπάκτου ,τις 25.7.1687, και καταλαμβάνουν την πόλη που είχαν εγκαταλείψει πριν λίγο οι Τούρκοι. Η επίσημη είσοδος του Capitano Generale, φορώντας την λαμπερή στολή του, γίνεται στην πόλη τις 31.7 με δοξολογία και εορτασμούς για την εύκολη κατάληψή της .

Από τότε ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο για την εκκλησιαστική ιστορία της πόλης μέχρι το 1701 που η Ναύπακτος θα ξαναπέσει σε τουρκικά χέρια ,με την συνθήκη του Κάρλοβιτς. Το πάρισμο της πόλης από τον

Morosini θα αφιερωθεί από τους καθολικούς ιερωμένους της εκστρατευτικής δύναμης στον San Giacomo (Άγιο Ιάκωβο) , ενώ του κάστρου Αντιρρίου του οποίου προηγήθηκε η κατάληψη , στην Santa Marina. Η Ναύπακτος έκτοτε είναι κυριολεκτικά στρατοκρατούμενη, αφού αποτελεί θέατρο πολεμικών γεγονότων με τους Τούρκους ,ειδικά την δεκαετία 1687-1697 .

Ήταν έδρα έκτακτου Προβλεπτή ,με δικαιοδοσία στο Βενετικό (ΝΔ της Ναυπάκτου), Απόκουρο (περιοχή Θέρμου), Κράββαρα , Λιδορίκι, και Βιτρινίτσα (Τολοφώνα). Η πόλη ,στην οποία λειτουργεί διοικητικά κοινότητα με επικεφαλής δημογέροντες, είχε μεγάλη στρατιωτική σημασία για τους Βενετούς και τους συνεργάτες τους, φιλοδοξώντας ότι της αρμόζει " buona e forte difesa quel gelosissimo porto" (έχει δηλαδή η Ναύπακτος καλή και δυνατή οχύρωση και πολύ ζηλευτό λιμάνι) , γιατί αποτελούσε προπύργιο άμυνας και βάση πολεμικών εξορμήσεων .

Ένα από τα πρώτα μελήματα των Βενετών ήταν να δημεύσουν τις περιουσίες μπέδων και άλλων τούρκων παραγόντων .

Από αλληλογραφία μεταξύ αξιωματούχων της Γαληνοτάτης και του μοναστηριού της Βαρνάκοβας μαθαίνουμε ότι δίπλα από τουρκικό σπίτι το οποίο ζητούσε να της παραχωρηθεί η μονή στη Ναύπακτο και μέσα στα τείχη της βρισκόταν η καθολική εκκλησία του Αγίου Ιακώβου, στον οποίο αφιερώθηκε η κατάληψη της πόλης ,κατά τα προηγηθέντα.

Αν προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε το σημείο ,όπου ήταν ο συγκεκριμένος χώρος λατρείας των Βενετών , αυτό μόνο υποθετικά μπορεί να γίνει .

Πιθανολογώντας λοιπόν, θα προσπαθήσω να χωροθετήσω το ναό του Αγίου Ιακώβου. Για τον εντοπισμό της καθολικής αυτής εκκλησίας θα πρέπει να υιοθετηθούν κάποιοι παράμετροι : Η 1η παράμετρος: Σύμφωνα με βενετσιάνικο έγγραφο του 1689 ο ναός του Αγίου Ιακώβου βρισκόταν εντός του φρουρίου της πόλης, παραπλεύρως της ερειπωμένης οικίας του τούρκου πρώην ιδιοκτήτη της , Αλή Ραϊσίη

Κοντομάρου (για το οποίο θα μιλήσουμε και πιο κάτω). Η 2η : Η συνήθεια των καιρών, ο εκάστοτε κατακτητής χρησιμοποιούσε για τις λατρευτικές του ανάγκες τα κτήρια λατρείας του προηγούμενου κατακτητή. Έτσι και οι Βενετοί χρησιμοποιούσαν ,σε κατειλημμένες από τους ίδιους περιοχές, τα τζαμιά των Τούρκων ως χώρους λατρείας .Εξάλλου το 1689 δεν θα προλάβαιναν να κτίσουν εξ αρχής εκκλησία στη Ναύπακτο. Η 3η παράμετρος: Το κτίριο του ναού τους πρέπει να δέσποζε σε κεντρικό σημείο και να ήταν εντυπωσιακό (με τα μέτρα και σταθμά της εποχής).

Το 1668 ή 1670 επισκέπτεται τη Ναύπακτο ο Οθωμανός ιστορικογεωγράφος Εβλιγιά Τσελεμπί και το 1676, 11 χρόνια πριν από την κατάληψη της πόλης από τους Βενετούς ,οι περιηγητές Spon και Wheler . Ο πρώτος απαριθμεί ονομαστικά 8 τζαμιά και οι δεύτεροι αναφέρουν αριθμητικά 6-7. Σύμφωνα με τον Τσελεμπί θα πρέπει να επικεντρωθούμε στα εξής 4 τζαμιά εντός

του φρουρίου και της πόλης (μιας πόλης με όρια από τα Μποτσαρέϊκα έως το σημερινό Δημαρχείο), προστρέχοντας στη συνέχεια στην μέθοδο της «εις άτοπον επαγωγής»: Του Ντουράκ Μπέη, πρώην Μεχμέτ Εφέντη (όπου και ο τεκός του), στα Μποτσαρέϊκα, πρέπει να αποκλειστεί για χώρο της καθολικής εκκλησίας, γιατί υπήρχε την συγκεκριμένη περίοδο (όπως και άλλες περιόδους) το βενετσιάνικο Διοικητήριο και οι καλόγεροι δεν θα μπορούσαν να ζητήσουν σπίτι σε τόσο καίριο σημείο. Εξάλλου θα χρησιμοποιείτο στο βενετσιάνικο έγγραφο ως τοπόσημο το πρώην μεγάλο τζαμί του Ντουράκ Μπέη, που θα είχε μετατραπεί σε ναό. Επίσης δεν θα στεγαζόταν ο καθολικός ναός στο Φετιχίε τζαμί, γιατί θα χρησιμοποιείτο ως τοπόσημο στο έγγραφο των Βενετών (και) το λιμάνι της πόλης. Το (τότε) τζαμί του Μεχμέτ Εφέντη, που επίσης αναφέρει ο Τσελεμπί, βόρεια και σε κοντινή απόσταση από το ρολόι της πόλης σήμερα κατ'εμένα, δεν θα μετατρεπόταν σε εκκλησία, γιατί ήταν σε ψηλό και ανηφορικό σημείο και δεν βόλευε. Καταλήγω λοιπόν στο τζαμί της Μεγάλης Πόρτας (Μπουγιούκ Καπί Τζαμί, κατά τον Τσελεμπί), στην πύλη των Σαλώνων, που δεν είναι άλλος χώρος από το παλιό ναό του Αγίου Δημητρίου - ο οποίος κατεδαφίστηκε το 1978 και κατασκευάστηκε ο νέος, όπου και εντοπίστηκαν τότε τα κατασκευαστικά στοιχεία του τζαμιού -. Παραπλεύρως του ναού, θα ήταν και το τουρκικό σπίτι, το οποίο θα εξυπηρετούσε τους καλόγερους που έρχονταν από την Βαρνάκοβα και έμπαιναν στη Ναύπακτο από την Πύλη των Σαλώνων (ευρισκόμενη στην βόρεια πλευρά του χώρου του Δημαρχείου μας).

Είναι εξάλλου σαφές ότι την εν λόγω περίοδο, προς τα τέλη του 17ου αιώνα, η εκκλησία του Αγ. Δημητρίου στεγαζόταν σε άλλο πιο μικρής χωρητικότητας κτίριο. Και αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι, τότε, οι Σρον και Wheeler μιλούν για ναό που με το ζόρι χωρούσε 100 άτομα, ενώ ο Τσελεμπί αναφέρει, σαν τζαμί, τον χώρο, όπου αργότερα μεταφέρθηκε ο ναός του Αγ. Δημητρίου, μεγαλύτερης χωρητικότητας των 100 ατόμων. Συνεπώς δεν μπορούμε να μιλάμε για το ίδιο χριστιανικό τόπο λατρείας. Με άλλα λόγια υποθέτω ότι ο παλιός ναός του Αγ. Δημητρίου που ήταν προηγουμένως τζαμί (αυτό της Μεγάλης Πόρτας), στη συνέχεια «φιλοξένησε» επί 2ης βενετοκρατίας την λατρεία του Αγίου Ιακώβου και ακολούθως επί νέας τουρκοκρατίας μετατράπηκε πάλι σε τζαμί, για να λειτουργήσει τέλος, μετά την απελευθέρωση της πόλης το 1829, ως ναός του Αγίου Δημητρίου.

Οι Βενετοί, όπως και σε όλα τα βενετοκρατούμενα μέρη, δείχνουν μια ανοχή και προσπαθούν να έχουν καλές σχέσεις με την ορθόδοξη εκκλησία της περιοχής. Όμως το Σχίσμα πάντοτε βραίει ανάμεσα στα δύο δόγματα και οι νέοι αυθέντες της πόλης είναι επιφυλακτικοί έως καχύποπτοι σε ορθόδοξη εκκλησιαστική δραστηριότητα, που θεωρούν ότι είναι επικίνδυνη για τα συμ-

φέροντα της Γαληνοτάτης.

Από την άλλη, οποιαδήποτε αρνητική συμπεριφορά απέναντι στους ορθοδόξους δεν συνέφερε τους ίδιους, που θα τους έφερνε αντιμέτωπους με αυτούς, εξασθενίζοντας την βενετική εξουσία.

Για να τους έχουν λοιπόν στην περιοχή της Ναυπάκτου οι Βενετοί με το μέρος τους χρησιμοποίησαν, πέραν της ανεξίτηρσκείας τους στην ορθόδοξη πίστη, δύο τρόπους: Κατά πρώτον καθιέρωσαν τον θεσμό του πρωτοπαπά, δηλαδή βενετόφιλου ιερωμένου για την υπηρεσιακή διοίκηση της τοπικής ορθόδοξης εκκλησίας, χωρίς να διαθέτει τα καθήκοντα του επισκόπου, όπως χειροτονίες ιερέων. Κατά δεύτερον παρείχαν προνομιακή μεταχείριση στην μονή της Παρθένου Μαρίας στην Βαρνά-

Ο δόγης Πασκούαλε Μαλιπιέρο

κοβα, ευρισκόμενη τότε στα όρια μεταξύ βενετικής και τουρκικής επικράτειας, που ασκούσε μεγάλη επιρροή στην περιοχή και έχαιρε «της λατρείας του λαού», όπως υποστήριζε ο ηγούμενός της στο από 27.3.1690 έγγραφό του προς τον βενετό διοικητή της Ναυπάκτου. Άλλωστε ήταν σφόδρα φιλικό το μοναστήρι προς τους Βενετούς και τους βοηθούσε όσο μπορούσε. Αρχικά βέβαια οι Βενετοί δεν έδειξαν καλή συμπεριφορά στους καλογέρους του μοναστηριού αυτού, υποβάλλοντας μάλιστα την μονή στην φορολογία της δεκάτης και της εγγείου φορολογίας, με αποτέλεσμα να ζητούν την προστασία ανωτέρων βενετών αξιωματούχων. Προϊόντος όμως του χρόνου άλλαξαν προς το καλύτερο την διαγωγή τους απέναντι στο συγκεκριμένο μοναστήρι, που αύξησε την περιουσία του και κάποια αγροτικά ακίνητα του (υποστατικά), που του είχαν αποσπάσει οι Τούρκοι, ξαναπέρασαν στα χέρια των μοναχών του.

Ο ερχομός των Βενετών θεωρήθηκε από τον υπόδουλο ελληνισμό, λύτρωση από

την οθωμανική τυραννία. Έτσι αρκετοί κληρικοί τέθηκαν υπό τα βενετικά όπλα, ως «παπαδοκαπετάνιοι». Μοναχοί ζώστηκαν τα άρματα και πολεμούσαν τους Τούρκους, ενώ άλλοι κατασκόπευαν τον εχθρό και τους συνεργάτες του, δίνοντας πολύτιμες πληροφορίες στους Βενετούς.

Χρέη κατασκόπου εκτελούσε ο διπλωμάτης και ο δραστήριος καθηγούμενος της μονής Βαρνάκοβας, Ιάκωβος, με κίνδυνο της ζωής του. Είχε συλληφθεί μάλιστα, φυλακίστηκε αλυσοδεμένος και παρά λίγο να θανατωθεί. Έτσι δίνει ειδήσεις όσον αφορά την δράση στο Λιδορίκι του διαβόητου για τα εγκλήματα του Λυμπεράκη Γερακάρη, μανιάτη εξωμότη, επικεφαλής δύναμης τότε 800 ανδρών στην υπηρεσία των Τούρκων. Αργότερα ο Ιάκωβος θα γινόταν ένας από αυ-

τούς που πρωτοστάτησε να επηρεάσει τον συγκεκριμένο τρομερό κουρσάρο να περάσει στο στρατόπεδο των Βενετών και το πέτυχε.

Και οι Βενετοί εννοείται ότι δεν άφησαν παραπονεμένο τον Ιάκωβο σε ό,τι τους ζητούσε.

Έτσι ας δούμε την περιουσία που δόθηκε στο μοναστήρι από τους Βενετούς, όπως προκύπτει από έγγραφα τους προς την μονή:

Ήθελε λοιπόν ο Ιάκωβος την έκταση όπου βρίσκονταν τα κτιριακά κατάλοιπα νερόμυλου στο σημερινό Ξηροπήγαδο (του Μακρή στην εποχή μας) -ονομαζόμενος ο μείζων χώρος «Λόγγος» την εποχή εκείνη-, για να τον ανακατασκευάσει; Του την έδωσαν, πληρώνοντας φυσικά τον φόρο της δεκάτης. Ανήκε πριν στον πειρατή-διοικητή της Ναυπάκτου Ντουράκ Μπέη, που σκοτώθηκε σε ναυμαχία το 1668 και πιθανότατα πριν να ήταν βακουφικός ο μύλος, ιδιοκτησίας του τεκέ του τζαμιού Μεχμέτ Εφέντη στα Μποτσαρέϊκα (όπου είχε και το σαράι του ο Ντουράκμπεης). Η παραχώρηση στο μοναστήρι έγινε από τον ευρισκόμενο στο Ναύπλιο «Καπιτάνο Ντζενεράλι», Αλεσάντρο Μολίν, τις 18.12.1696.

Θέλησε ο Ιάκωβος ένα κατεστραμμένο σπίτι σε προάσιο της Ναυπάκτου για να το επισκευάσει προς χρήση της

μονής, η επιθυμία του πήρε σάρκα και οστά τις 20.7.1689, με την μικρή υποχρέωση να δίνει κατ'έτος την γιορτή της Αναλήψεως στο βενετσιάνικο ταμείο της πόλης κερδί ενός λίτρου, όπως γράφει έγγραφο του ο Αντόνιο Τριβιζάν, προβλεπτής (διοικητής) της Ναυπάκτου.

Έβαλε ο ίδιος ηγούμενος «στο μάτι» άλλο ένα ερειπωμένο κονάκι του πρώην τούρκου ιδιοκτήτη, Αλή Ραΐση Κοντομάρου, μέσα στην πόλη της Ναυπάκτου, όπως προαναφέρθηκε, για να το επισκευάσει και να το χρησιμοποιεί για τις ανάγκες της μονής του. Του δόθηκε και αυτό στις 22.11.1689, από τον παραπάνω Αντόνιο Τριβιζάν.

Το ρημαγμένο σπίτι του Εβραίου Κρισπίνη Καβάνη, πιθανόν στο λιμάνι, που έφυγε από τη Ναύπακτο με τους Τούρκους, θα περάσει στον έλεγχο της μονής για δύο χρόνια με άδεια του ίδιου διοικητή της Ναυπάκτου, Αντώνιο Τριβιζάν, τις 27.3.1690. Μετά την ανακαίνισή του θα χρησιμοποιείτο ως κατάλυμα για να ξεπεζεύουν και να αναπαύονται οι καλόγεροι, καθώς και για

αποθήκη τους.

Βλέπουμε ότι το μοναστήρι είχε έφεση σε ερειπωμένα κτίρια και ο λόγος πιστεύω, μη τυχόν προσκρούσει σε άρνηση της βενετικής αρχής, αν ζητούσε άρτια και λειτουργικά.

Στις 16.5.1692 άλλο ένα οίκημα στη Ναύπακτο θα προστεθεί στη «συλλογή» του μοναστηριού, με άδεια του προβλεπτή (διοικητή) της πόλης Φερνάνδο Βενδραμίν, αντί μόνον 30 ρεαλιών «δια όλην την καρποφορίαν του», που ωστόσο το σπίτι αυτό σε σχέση με τα υπόλοιπα που πέρασαν στην μονή, βρισκόταν σε καλή κατάσταση. Δεν αρκέστηκε το μοναστήρι μόνον στον μύλο και τα σπίτια, αλλά ζήτησε από την βενετική αρχή της Ναυπάκτου και του παραχωρήθηκαν κατά ιδιοκτησία ή του ενοικιάστηκαν, ανάμεσα στα 1689-1690, κτήματα στο Μαραφέντη (Καστράκι Δωρίδας) και στο Σουλέ (Ευπαλίο). Τα κτήματα στο Καστράκι ανήκαν πριν στον τούρκο τσιφλικά Βαρδαλή Ομέρ Αφέντη. Να προστεθεί ακόμα ότι κάποια από τα αγροκτήματα αυτά απέκτησε η μονή και με δημοπρασία. Τα χωράφια στην περιοχή του Μόρνου - που η εκβολή ήταν γύρω στα 1815 περί τα 400 μ. δυτικά από το Καστράκι (Ομεραφέντη), κατά τα λεγόμενα του γάλλου περιηγητή Πουκεβίλ - ο ηγουμένος Ιάκωβος ζητούσε να επιστραφούν στη μονή, γιατί τα είχαν αρπάξει από την κυριότητα του μοναστηριού οι Τούρκοι και ο Γερακάρης. Επικαλείτο δε ο Ιάκωβος, ως τίτλο ιδιοκτησίας, βυζαντινό χρυσόβουλο, που όριζε την γη του μοναστηριού: «από δε τον πόρο του ονομαζόμενου ποταμού Μόρνου έως το άκρον της θαλάσσης (σ.σ. περιοχή Μοναστηρακίου Δωρίδας;) κι' έως το παλαιοκλήσι του ονομαζόμενου αγίου Νικολάου (σ.σ ΒΔ του Τρικώρφου Δωρίδας)..». (Ο γνωστός σήμερα Αϊ Γιάννης Ευπαλίου) Ποιοι όμως προφανώς διεκδικούσαν τα αγροκτήματα, τα παραχωρηθέντα στην μονή της Βαρνάκοβας, που πριν ανήκαν στον Ομεραφέντη; Οι καλόγεροι του άλλου μοναστηριού της περιοχής, του Αγιάννη Βομβοκούς, από τους οποίους ζητούσε ο Βενετός Προβλεπτής (διοικητής) της Ναυπάκτου Τζαν Ανδρέα Τριβιζάν με διαταγή του τις 27 Οκτώβρη του 1688, να μη τα «βλάπτουν» -κατ' αυτούς- επ' απειλή ποινής προστίμου 500 ρεαλιών, φυλάκισης και κάτεργου. Φαίνεται έτσι ότι τα μοναστήρια αυτά δεν είχαν τότε τις καλύτερες σχέσεις μεταξύ τους. (Ωστόσο τον 18ο αι. τις είχαν αποκαταστήσει). Απεναντίας το μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου ήταν «αδελφό» μοναστήρι με αυτό της Παναγίας της Φιλοθέου στο Νεόκαστρο Ναυπακτίας, αντίκρου του πρώτου. Ξανακτίστηκαν (ολοκληρώθηκε η ανακατασκευή τους) και οι δύο ναοί τους το 1695, με διαφορά ενός μηνός, περίοδο που δεν συνέβαιναν ή έστω είχαν περιοριστεί πια οι εχθροπραξίες στην περιοχή της Ναυπάκτου. Χρησιμοποιήθηκε ακόμα, την χρονολογία αυτή, για τις εν λόγω μονές και το ίδιο κείμενο της κτητορικής επιγραφής (αλλάζει μόνον το όνομα του ηγουμένου και ο μήνας περάτωσης κάθε ναού). Όπως αναφέρει ο φίλος Ηλίας Δημητρόπουλος στο σύγγραμμά του «Οι Καρκαβιτσαίοι» -και συμμερίζομαι και εγώ- τα δύο αυτά μοναστήρια είχαν καταστραφεί από τον Γερακάρη το 1689, για να ανα-

στηλωθούν στη συνέχεια το 1695. Πάντως ένα είναι βέβαιο, έως τα τέλη του 1688, σχεδόν, υπήρχε το μοναστήρι του Αγιάννη, οι μοναχοί του οποίου «έβλαπταν» τα κτήματα της μονής Βαρνάκοβας, σύμφωνα με τους Βενετούς, κατά τα προλεγόμενα.

Ο λόγος τώρα για το «μυστικό» της μονής του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου Βομβοκούς: Αναφερόμαστε την περίοδο της δεύτερης Βενετοκρατίας: Υποθέτω ότι το 1695, τότε που ανακαινίστηκε «εκ βάθρων», εντοι-

Φραντζέσκο Μοροζζίνι

χίστηκε το μαρμάρινο οικόσημο βενετού αξιωματούχου, το οποίο δεσπόζει μέχρι σήμερα στο Καθολικό της μονής, ανάμεσα στην είσοδο και την τοξωτή κόγχη της πρόσοψης. Η παράστασή του, πόδι πτηνού που καταλήγει στο πάνω μέρος σε φτερό, έχει αποτυπωθεί σε θυρεό τύπου Scudo e testa di cavallo (ασπίδας κεφαλής αλόγου). Αναζήτησα το οικόσημο αυτό σε αυτά των δόγηδων της Βενετίας και πράγματι διαπίστωσα ότι ανήκει στην βενετσιάνικη οικογένεια Malipiero και συγκεκριμένα στον 66ο δόγη Pasquale Malipiero, με θητεία από το 1457-1462 και βρισκόταν σε άλλο μέρος εντοιχισμένο. Λίγα λόγια για τον Malipiero: Γεννήθηκε το 1392 στη Βενετία, υπήρξε εισαγγελέας του S. Marco de Ultra, εχθρός του προηγούμενου δόγη Foscarini γι' αυτό και οι εχθροί του τελευταίου τον ανέδειξαν σ' αυτό το αξίωμα. Περιορίσε τις εξουσίες του Συμβουλίου των Δέκα. Ήταν ο πρώτος που φόρεσε μεταξωτά σαν δόγης, ενώ η σύζυγός του Giovanna Dandolo ξεκίνησε να φτιάχνει δαντέλες, για να μετατραπεί η τέχνη μετά σε πραγματική βιομηχανία στην Βενετία. Πέθανε τις 5.5.1462 και αναπαύεται από τις 7.5.1462, στον τόπο ταφής των δόγηδων από τον 15ο αι., στην Βασιλική

των Αγίου Ιωάννη και Παύλου στην Βενετία.

Τρία τα ερωτήματα που προκύπτουν για την ολοκληρωμένη λύση του αινίγματος:

Το οικόσημο από πού προέρχεται, πως συνδέεται με τον δόγη το σημείο που βρισκόταν και πως έφθασε στο συγκεκριμένο μοναστήρι;

Η απάντηση στο πρώτο σκέλος του ερωτήματος απαντάται στο περιηγητικό για τον Κορινθιακό βιβλίο του Αρχιδούκα της Αυστρίας Ludwig Salvator, που το 1874 επισκέφθηκε τη Ναύπακτο, και μεταξύ άλλων στο μέρος αυτό, και την συνοικία «Βεζύρ τζαμί». Αναφέρει λοιπόν ότι είδε σε μια γωνία του τείχους, στον προμαχώνα «Φαλτσοπόρτι» (ή Πύργο του Λέοντα στο απώτατο παρελθόν), έναν οξυκόρυφο στρογγυλό πυργίσκο φρουράς (σκοπιά-κούκος), που έχει στο εξωτερικό του, ανάγλυφο του λιονταριού του Αγίου Μάρκου και από κάτω δύο οικόσημα (zwei wappenshilder), παρατηρώντας σε αυτά τον αριθμό 1460, στα λατινικά. Την χρονολογία αυτή ολοκληρώθηκαν κατασκευαστικές- ίσως και επισκευαστικές εργασίες στο σημείο αυτό, και όχι μόνον, της σχύρωσης της Ναυπάκτου, που είχε πληγεί από φοβερό σεισμό το 1450. Η ολοκλήρωση του έργου έγινε επί των ημερών του πιο πάνω δόγη, που για να τιμηθεί εντειχίστηκε ο ανάγλυφος θυρεός του, ίσως και αυτός στον ίδιο χώρο, στο «Φαλτσοπόρτι». Θα πιθανολογήσω λοιπόν (το πιστεύω βάσιμα) ότι ο θυρεός, που αφορά την Α' βενετοκρατία της πόλης αποιχίστηκε από τα τείχη της και εντοιχίστηκε στην είσοδο του Καθολικού της μονής. Δείχνει να τοποθετήθηκε σπασμένος σε δύο γωνίες του. (Τα γράμματα T και O στο ανάγλυφο χαράχθηκαν εκ των υστέρων). Το σπουδαιότερο, ο λόγος που εντοιχίστηκε στο ναό της μονής, εκτός του διακοσμητικού του χαρακτήρα (δεξιά του ανάγλυφου της κτητορικής επιγραφής) ήταν και η προσέλκυση του ενδιαφέροντος και της εύνοιας των βενετών κυρίαρχων της πόλης, που δεν έχαιρε αυτών, όπως το μοναστήρι της Βαρνάκοβας. (Θα διαφωνήσω με την άποψη του αιμνήστου πατριώτη μας καθηγητή Τάκη Φ. Χριστόπουλου, ότι προφανώς συνδέεται το οικόσημο με κατοχή της μονής από τους Λατίνους ή με γενναία ενίσχυση ή προστασία υπό βενετού άρχοντα. Οι Βενετοί δεν «κατείχαν» ορθόδοξους ναούς, ενώ ναι μεν μπορεί να έδειχναν μια ανοχή σε ακίνδυνες γι' αυτούς εκκλησιαστικές δραστηριότητες των ετεροδόξων, αλλά δεν ήταν και τόσο γαλαντόμοι για «ενίσχυση» και «προστασία» των ορθοδόξων χώρων λατρείας, εάν δεν υπήρχε σκοπιμότητα ή συμφέρον, όπως στην περίπτωση της, με αίγλη και φήμη, μονής της Βαρνάκοβας). Αριστερά στο διακοσμητικό πλαίσιο είναι εντοιχισμένο τμήμα θωρακίου από ναό της περιοχής (από το κάστρο και αυτή;) μεσοβυζαντινής περιόδου (πιθανόν από τον 11ο έως 13ο αι.) με ανάγλυφη απεικόνιση αετού που έχει αρπάξει λαγό (συνήθης παράσταση της εποχής εκείνης από την πανίδα, που δείχνει την αιώνια διαπάλη καλού και κακού). Ίσως να τοποθετήθηκε εκεί, συγχρόνως με το βενετικό οικόσημο, για να δείξει την αρμονική συνύπαρξη μεταξύ Ορ-

θοδοξίας και Καθολικισμού, στα πλαίσια της προσπάθειας να τύχει η μονή καλύτερης μεταχείρισης από τους αυθέντες της περιοχής, Βενετούς.

Κατά την βραχύβια παραμονή των Βενετών, στην διάρκεια του βενετοτουρκικού πολέμου, στην περιοχή της Ναυπάκτου, δεν υπήρχε ορθόδοξος μητροπολίτης με έδρα την ομώνυμη πόλη. Η μητρόπολη Ναυπάκτου και Άρτης τον 17ο αιώνα έδρευε στην Άρτα. Την περίοδο της Β' Βενετοκρατίας όχι μόνον δεν καταργήθηκαν οι ορθόδοξοι επίσκοποι, ούτε φυσικά οι ιερείς, αλλά, όπως μας λέει ο ανώτατος βενετός αξιωματούχος (Γενικός Προβλεπτής Τριών -Ιονίων- Νήσων) Ventramin σε αναφορά του στον Δόγη από τη Ναύπακτο τις 15.6.1692, κατά την παραμονή του στην πόλη, ήλθαν να υποβάλουν τα σέβη τους «

...μερικοί Έλληνες επίσκοποι της ενδοχώρας της Ρούμελης. Δεν παρέλειψα να τους συστήσω να εκτελούν μετά ζήλου τα επισκοπικά των καθήκοντα, προς πνευματική διαπαιδαγώγηση των πληθυσμών της δικαιοδοσίας ενός εκάστου». Με την ευκαιρία δεν παρέλειψε ο ίδιος να πάρει πληροφορίες και για την κατάσταση του εχθρού στις περιοχές τους. Οι βενετικές αρχές, σε αντίθεση με τον υψηλόβαθμο ορθόδοξο κλήρο, δεν είχαν σε μεγάλη εκτίμηση τον κατώτερο, τους ιερείς, που δεν διέθεταν, στο σύνολό τους, το αναγκαίο για τις περιστάσεις, κατ' αυτές, μορφωτικό επίπεδο.

Χώροι λατρείας για τους ορθόδοξους χριστιανούς της Ναυπάκτου δύο εκκλησίες, σε αντίστοιχες συνοικίες, η μία από αυτές αφιερωμένη στον Αγ. Δημήτριο, που όπως προαναφέρω, το πιθανότερο να ταυτιζόταν με παλαιότερη και μικρότερη εκκλησία του Αγίου, σε άγνωστο σημείο. Ωστόσο αν δώσουμε κάποια πίστη σε σχέδιο της Ναυπάκτου από τον συνοδοιπόρο του Spron, Wheler, ο αρχικός μικρός ναός θα βρισκόταν στο 2ο διάζωμα, βόρεια του σημερινού Αγίου Δημητρίου.

Στα 1688 και συγκεκριμένα μετά τις 1.5.1688, που διορίστηκε με απόφαση του βενετού αρχιναυάρχου Cornaro, παίρνει τον δρόμο για τη Ναύπακτο ο Ανδρέας Αρδαβάνης, ο πρώτος και μοναδικός στα χρονικά της πόλης πρωτοπάπας, μια κυρίαρχη προσωπικότητα. Ο διορισμός του επικυρώθηκε από την βενετική Γερουσία στις 19.4.1691.

Προερχόταν από αριστοκρατική οικογένεια γαιοκτημόνων από τα Μιχαλιτσάτα Κεφαλονιάς (Ν. του Ληξουρίου), που έδωσε ιερωμένους. Φυσικά ο Αρδαβάνης δεν έκρυβε τις φιλοβενετικές του διαθέσεις. Με βάση όσα μαθαίνουμε από βενετικές πηγές παρότρυνε τους κατοίκους της περιοχής της Ναυπάκτου να πληρώνουν τους φόρους τους προς τους Βενετούς, με βοήθεια ένα θείο του και τρεις αδελφούς του. Κάποιος από το σόι του, ο Δήμος Αρδαβάνης ακολούθησε τον βενετικό στρατό στις επιχειρήσεις του στην Πελοπόννησο (1688-90), επικεφαλής λόχου εθελοντών

και βρέθηκε και στη Ναύπακτο την εποχή της βενετοκρατίας.

Έμεινε στη πόλη, με το εκκλησιαστικό αξίωμα του πρωτοπαπά, ο Ανδρέας, μέχρι που οι βενετικές γαλέρες εγκατέλειψαν την πόλη, μετά την συνθήκη του Κάρλοβιτς με τους Τούρκους το 1699. Στις 22.6.1694 με εντολή του Γενικού κατά Θάλασσα Προβλεπτή του παραχωρήθηκε σπίτι μέσα στο κάστρο της Ναυπάκτου.

Στις επιθέσεις των Τούρκων και του Γερακάρη κατά της Ναυπάκτου ο πρωτοπάπας αυτός με ένα σταυρό στο χέρι και ακολουθούμενος από τα τρία αδέρφια του, καθώς και άλλα μέλη της φαμίλιας του, περιφέρονταν τα τείχη της πόλης, δίνοντας κουράγιο και εμπυχώνοντας τους υπερασπιστές της. Το 1692 οι Βενετοί εκτιμώντας τις υπηρεσίες του κεφαλονίτη πρωτόπαπα προς αυτούς, του έδωσαν το δικαίωμα να παίρνει τις εισφορές των κατοίκων του Αιτωλικού, που προορίζονταν για την μητρόπολη της Ναυπάκτου και Άρτης, όπου υπάγονταν. Όμως μετά από σφοδρές αντιδράσεις, αρχές Αυγούστου του 1692, τόσο του επικεφαλής της μητρόπολης αυτής, Βαρθολομαίου, όσον και των προκρίτων του Αιτωλικού

Βενετσιάνικο σχέδιο Ναυπάκτου

, δεν υλοποιήθηκε ποτέ η συγκεκριμένη απόφαση.

Μετά την φυγή του ο Αρδαβάνης από τη Ναύπακτο με τους Βενετούς τον Μάη του 1700, προσπάθησε να αναρριχηθεί στον μητροπολιτικό θρόνο του Έλους, στην Πελοπόννησο, χωρίς να τα καταφέρει, προτιμώντας και διορίζοντας οι Βενετοί στις 5.9.1700 -που τόσο υποστήριζε-, από τους υποψηφίους, τον Νικόδημο Βαβατενή από την Λειβαδιά για το ήθος, την μόρφωση και την ικανότητα να συλλέγει φόρους από τους κατοίκους της Μάνης. Να προστεθεί ότι τέσσερις υποψήφιοι είχαν υποβάλει βιογραφικό, συνοδευόμενο από ανάλογα δικαιολογητικά.

Εν πάσει περιπτώσει ο Αρδαβάνης το 1712 απαντάται στην Κεφαλονιά σαν ιερέας και πνευματικός, συμμετέχοντας ως μάρτυρας σε διαθήκη.

Μια μεγάλη μορφή της ορθοδοξίας θα λαμπρύνει με την παρουσία του τη Ναύπακτο. Δεν είναι άλλος από τον Μελέτιο Μητροπολίτη από τα Γιάννενα (1661-1714), ο οποίος διεδέχθη στην μητρόπολη της Ναυπάκτου

και Άρτης, τον Βαρθολομαίο, που πέθανε. Τον Νοέμβριο του 1692 ο Μελέτιος ενθρονίζεται στην Άρτα. Είναι σπουδαίος λόγιος ιεράρχης, πολυγραφότατος, με σπουδές στη Βενετία.

Τον συκοφαντούν άδικα ότι γνώριζε και προσυνηνοήθηκε με τον Γερακάρη για την δήωση και καταστροφή από τον τελευταίο της τουρκοκρατούμενης Άρτας στις 2.8.1696, όταν ο Μανιάτης είχε ήδη μεταπηδήσει στις τάξεις των Βενετών. Αφορμή της συκοφάντησης στάθηκε το γεγονός ότι απουσίαζε, κατά τον χρόνο της επίθεσης στην Άρτα, ο μητροπολίτης στα Γιάννενα. Τέλη του 1696-αρχές 1697 ο Μελέτιος υπό το βάρος της κατηγορίας βρίσκει καταφύγιο στη βενετοκρατούμενη Ναύπακτο, αφού έμεινε για δύο μήνες στα Γιάννενα. Στις 19.2.1697 καθαιρείται ο Μελέτιος και στην θέση του εκλέγεται μητροπολίτης Ναυπάκτου και Άρτης ο Μακάριος. Ωστόσο οι Βενετοί αναγνωρίζουν μόνον τον Μελέτιο ως νόμιμο μητροπολίτη των πόλεων αυτών και στις 16.9.1698 σε συνεργασία με τον ίδιο διατάζουν την σύναξη των εκκλησιαστικών δικαιωμάτων της Μητρόπολης από τους ιερείς του Ξηρομέρου και των περιχώρων του, επ'απειλή, σε άρνησή τους, ποινής 50 δουκάτων.

Στις 16.2.1699 ο Μελέτιος εγκαταλείπει τη Ναύπακτο, πηγαίνοντας στην Κωνσταντινούπολη.

Τα δύο χρόνια από την ζωή του στη Ναύπακτο (1697 -1699) ο Μελέτιος καταγράφει στο μέρος αυτό το μνημειώδες έργο, για την εποχή του, τη Γεωγραφία (που θα συμπληρώνει κατά διαστήματα, αργότερα).

Περνάμε τέλος στον 18ο αιώνα, που η Ναύπακτος βρίσκεται ξανά υπό τον ζόφο της τουρκικής τυραννίας.

Στα 1731 αναφέρεται στο Oriens Cristianus ως ρωμαιοκαθολικός αρχιεπίσκοπος Ναυπάκτου ο Antonio Maria Palavicini, που θεωρώ ότι ποιμάινει, χωρίς να διαθέτει σπουδαία εκκλησιαστικά δικαιώματα, τους καθολικούς που απέμειναν ή επισκέπτονταν την περιοχή του Κορινθιακού, όπως εμπόρους, ναυτικούς κ.λ.π.

Είναι ο τελευταίος υψηλόβαθμος ιερωμένος που κλείδωσε για πάντα την πόρτα -στο λυκόφως της πια- της καθολικής εκκλησίας στη Ναύπακτο.

Συμπερασματικά, ως προς τις σχέσεις των Λατίνων αυθεντών της πόλης μας με την ορθοδοξία, οι Ανδηγαυοί-Ναπολιτάνοι-τήρησαν εχθρική στάση και οι Βενετοί, σε γενικές γραμμές, ήταν διπλωματικά ουδέτεροι και φυσικά αντάμειβαν τις υπηρεσίες των συνεργαζόμενων με αυτούς.

• **Ο Χρήστος Ι. Σιαμαντάς είναι Συνταξιούχος δικηγόρος - ιστορικός ερευνητής (Η παρούσα εργασία αποτέλεσε αντικείμενο ομιλίας του στις 13 Απριλίου 2024 στη Ναύπακτο).**

Γράφει ο Αναστάσιος Ν. Τσόλκας

Αλλαγή σκυτάλης... και πάμε Απολλωνάρα!

Ο Γιάννης Κούγιας αποχώρησε από τον προεδρικό θώκο της ομάδας - Νέος πρόεδρος του Απόλλωνα Ευπαλίου TihioRace, ο Θωμάς Ρούμπας!

Ένας κύκλος έκλεισε στον Απόλλωνα Ευπαλίου TihioRace. Μεγάλος κύκλος, αλλά έτσι είναι η ζωή και δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά για το ιστορικό σωματείο της Δωρίδας. Ένας έκλεισε κι ένας νέος ανοίγει λοιπόν. Ο Γιάννης Κούγιας, ο πρόεδρος των επιτυχιών του συλλόγου, που συνέδεσε το όνομά του με τις τεράστιες στιγμές της ομάδας με αποκορύφωμα τη φετινή συμμετοχή στη Γ' Εθνική, αποχώρησε από τον προεδρικό θώκο του Απόλλωνα. Στη θέση του δε θα μπορούσε να είναι κανείς άλλος, από ένα άνθρωπο που ήταν στο διοικητικό σχήμα όλο αυτό το διάστημα και που επίσης έχει συμβάλει τα μέγιστα. Ο λόγος για τον άνθρωπο πίσω από την τεράστια επιτυχία του TihioRace, τον Θωμά Ρούμπα, ο οποίος και αναλαμβάνει τα ηνία στη θέση του Γιάννη Κούγια. Το πλήρωμα του χρόνου ήρθε για τον σπουδαίο παράγοντα που αναγέννησε τον Απόλλωνα και τον έφτασε σε αδιανόητα επίπεδα. Ο ίδιος έκρινε ότι το ιδανικό «αντίο» ήταν τώρα, μετά την τελευταία και πρόσφατη επιτυχία με την άνοδο στη Γ' Εθνική.

Άλλωστε έζησε μέσα από την ομάδα επτά ολόκληρα χρόνια και γνωρίζει καλύτερα από τον καθένα τι σημαίνει να είσαι πρόεδρος και να τρέχεις την καθημερινότητα της ομάδας. Και κακά τα ψέματα, επί των ημερών του Γιάννη Κούγια, ο Απόλλων Ευπαλίου TihioRace γνώρισε πρωτόγνωρα πράγματα. Δεν είναι μόνο οι συνεχόμενες αγωνιστικές επιτυχίες με τους τίτλους σε πρωτάθλημα και κύπελλο, αλλά και η καθολική αναγνώριση που έλαβε εντός κι εκτός του νομού.

Δεν είναι μικρό πράγμα να σε έχουν μάθει άπαντες στην ευρύτερη περιοχή τόσο από το αγωνιστικό σου έργο όσο και το κοινωνικό πρόσωπο που έβγαλε ο Απόλλων στη διάρκεια της ηγεσίας του Γιάννη Κούγια. Ωστόσο ήρθε η στιγμή που έκρινε ο ίδιος ότι πρέπει να αποχωρήσει. Στην ανακοίνωση που εξέδωσε η συγκίνηση ήταν εμφανής

ακόμη και ανάμεσα από τις γραμμές του κειμένου: «Ένα "Αντίο". Μετά από 7 συνεχόμενα χρόνια ως Πρόεδρος στην μεγαλύτερη μου ποδοσφαιρική αγάπη τον Απόλλων Ευπαλίου Tihio Race υπέβαλα την παραίτηση μου στο Διοικητικό Συμβούλιο της ομάδας.

Προσωπικοί λόγοι που δεν είναι της παρούσης..... με ανάγκασαν να πάρω αυτή την ομολογούμενως δύσκολη αλλά εκτιμώ και συνάμα ορθή απόφαση με γνώμονα και μόνο το καλό της ομάδας.

Θα παραμείνω δίπλα στην ομάδα σε αυτό που μου αναλογεί και έχω υποσχεθεί μέχρι το τέλος αυτής της δύσκολης και απαιτητικής οικονομικά χρονιάς. Σύντομα σας διαβεβαιώνω ότι θα υπάρξει ανακοίνωση-εξέλιξη με την οποία ο Απόλλωνας θα πορευτεί με ασφάλεια και δύναμη στην Γ' Εθνική.

Στηρίξτε με όποιο τρόπο μπορείτε ο καθένας και η καθεμιά τη φετινή προσπάθεια που αποτελεί ζωντανή διαφήμιση του τόπου που όλοι και όλες αγαπάμε!».

Και η ανακοίνωση αυτή δεν άργησε να έρθει σύμφωνα με την οποία ο Θωμάς Ρούμπας είναι ο άνθρωπος που θα ηγηθεί της προσπάθειας που θα κάνει η διοίκηση τόσο στη Γ' Εθνική όσο και στα επόμενα χρόνια που θα ακολουθήσουν. Ο επικεφαλής του TihioRace γνωρίζει πολύ καλά την καθημερινότητα της ομάδας. Άλλωστε είναι στο Διοικητικό Συμβούλιο τα τελευταία χρόνια και γνωρίζει από πρώτο χέρι, πως είναι να «τρέχεις»

ένα σύλλογο σαν τον Απόλλωνα.

Αναλυτικά η ανακοίνωση της ομάδας ανέφερε: «Ο Θωμάς Ρούμπας νέος πρόεδρος του Απόλλωνα Ευπαλίου Tihio Race !!!

Σας ενημερώνουμε ότι νέος Πρόεδρος του Απόλλωνα Ευπαλίου Tihio RACE αναλαμβάνει ο κύριος Θωμάς Ρούμπας!

Ο νέος Διοικητικός ηγέτης του Απόλλωνα αποδέχθηκε την πρόταση της ομάδας και πλέον ο Απόλλωνας αποκτά

ακόμα μεγαλύτερη σιγουριά, δυναμική και ασφάλεια! Ο κύριος Θωμάς Ρούμπας δεν χρειάζεται συστάσεις, το πιο πετυχημένο project της περιοχής μας, και όχι μόνο, το Tihio Race είναι δικό του δημιούργημα και από μόνο του αυτό αποτελεί εγγύηση για το τι περιμένει και τον Απόλλων Ευπαλίου Tihio Race!

Πρόεδρε καλή επιτυχία!!!».

Θ. Ρούμπας: Πάμε δυνατά

Ο ίδιος ο Θωμάς Ρούμπας μίλησε στην εφημερίδα μας για την... αλλαγή σκυτάλης και φρόντισε να καταστήσει σαφές ότι η ομάδα θα συνεχίσει να

Ο Γιάννης Κούγιας

Ο Θωμάς Ρούμπας

Γράφει ο Αναστάσιος Ν. Τσόλκας

λειτουργεί στα ίδια υψηλά επίπεδα. Αναλυτικά οι δηλώσεις του νέου προέδρου του Απόλλωνα Ευπαλίου TihioRace:

«Θα προσπαθήσω να ενισχύσω την εικόνα του Απόλλωνα Ευπαλίου TihioRace, ως μία ομάδα όπου πρωταρχικό στοιχείο είναι το ήθος, η συμπεριφορά, η ακεραιότητα όλων των παικτών και παραγόντων απέναντι σε αντιπάλους και μη. Θα προχωρήσουμε με σοβαρότητα και οικονομική

καλοκαίρι έγιναν αρκετές αλλαγές. Περίπου 10 ποδοσφαιριστές αποχώρησαν κι άλλοι τόσοι προστέθηκαν στο έμπυχο δυναμικό. Ωστόσο είναι δεδομένο ότι τις τελευταίες μέρες των μεταγραφών θα γίνουν ακόμη 2-3 ποιοτικές προσθήκες στο ρόστερ, εν όψει και της πρεμιέρας του πρωταθλήματος με τη Ρόδο εντός έδρας στις 22 Σεπτεμβρίου.

Έργα υποδομής

υγεία για να ολοκληρώσουμε τους στόχους στο Πρωτάθλημα και Κύπελλο.

Και βασικό μου μέλημα θα είναι η προβολή της Δωριδίας και της Φωκίδας σε όλες τις περιοχές που θα παίξει η ομάδα, αλλά και η συνεχόμενη προσπάθεια για βελτίωση της αναγνωρισιμότητας της περιοχής μας σε όλη την Ελλάδα».

Όσον αφορά το αγωνιστικό σκέλος, η ομάδα συνεχίζει την προετοιμασία της απερίσπαστη για τη συμμετοχή της στον 3ο όμιλο της Γ' Εθνικής. Το

Το θετικό είναι ότι έχουν γίνει κάποια βελτιωτικά έργα στο γήπεδο των Μαλαμάτων, όπως για παράδειγμα στον αγωνιστικό χώρο, αλλά χρειάζονται κι άλλα κυρίως στους εξωτερικούς χώρους. Οι εγγυήσεις που έχουν λάβει στην ομάδα από τη δημοτική αρχή, είναι ότι θα είναι έτοιμα όλα με την έναρξη του πρωταθλήματος.

Αυτό που έχει προβληματίσει πάντως τους ανθρώπους του συλλόγου είναι το γεγονός ότι η ομάδα δεν μπήκε στο 2ο όμιλο, στον οποίο ήταν

Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου Γ' Εθνικής Κατηγορίας	
3ος Όμιλος - Πρώτος Γύρος	
1η Αγωνιστική	Απόλλων Ευπαλίου - Ρόδος
2η Αγωνιστική	Απόλλων Ευπαλίου - ΑΕΡ Αφάντου
3η Αγωνιστική	Αστήρ Σταυρού - Απόλλων Ευπαλίου
4η Αγωνιστική	Απόλλων Ευπαλίου - ΑΟ Μιλτιάδης
5η Αγωνιστική	ΕΛΛΑΣ Σύρου - Απόλλων Ευπαλίου
6η Αγωνιστική	Απόλλων Ευπαλίου - Πανγυθεατικός
7η Αγωνιστική	ΑΕ Μυκόνου - Απόλλων Ευπαλίου
8η Αγωνιστική	Απόλλων Ευπαλίου - ΑΕ Μαλεσίνας
9η Αγωνιστική	Αμυρυνθιακός - Απόλλων Ευπαλίου
10η Αγωνιστική	ΑΟ Λουτρακίου - Απόλλων Ευπαλίου
11η Αγωνιστική	Απόλλων Ευπαλίου - Παναγιόγειος
12η Αγωνιστική	Παναυπιακός Ηρακλής - Απόλλων Ευπαλίου
13η Αγωνιστική	Απόλλων Ευπαλίου - ΑΟ Νέας Αρτάκης
14η Αγωνιστική	Κόρινθος - Απόλλων Ευπαλίου
15η Αγωνιστική	Απόλλων Ευπαλίου - Αιγυεύς Πλωμαρίου

και το πιο λογικό, με ομάδες από Αιτωλοακαρνανία, Θεσπρωτία, Ήπειρο και Θεσσαλία, αλλά στον 3ο κάτι που σημαίνει ότι θα έχει ταξίδια σε νησιά. Και μάλιστα αρκετά σημαντικά ταξίδια, αφού θα κληθεί να πάει δύο φορές στη Ρόδο για τους αγώνες με τη Ρόδο και την ΑΕΡ Αφάντου, μία στη Μυτιλήνη για τον Αιγέα Πλωμαρίου (δύο αν συμπεριληφθεί και το Κύπελλο που πήγαν πριν από μερικές μέρες), μία στη Σύρο με την Ελλάς Σύρου και μία στη Μύκονο, με την ΑΕ Μυκόνου. Όλα αυτά επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του συλλόγου σε πολύ μεγάλο βαθμό και σίγουρα αποτελούν ένα σημαντικό «πονοκέφαλο» για τη διοίκηση.

TIHIORACE

18 - 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2024

"Στο φιλόξενο χωριό Τείχιο θα πραγματοποιηθούν για 11η χρονιά οι γνωστοί για όλους αγώνες του Tihiorace. Αγώνες εκπληκτικής ομορφιάς που διασχίζουν ρεματιές και δρυοδάση της περιοχής, αγώνες για όλους από 10 έως και 50 και 100 χιλιόμετρα!

Ελάτε ως αθλητές, εθελοντές ή απλά ως θεατές για να χειροκροτήσετε την προσπάθεια των αθλητών και να συμμετέχετε σε αυτή την μοναδική γιορτή που διοργανώνεται κάθε χρόνο στο Τείχιο!"

Οι κάρτες διαρκείας του Απόλλωνα Ευπαλίου Tihio Race

Οι κάρτες διαρκείας του Απόλλων Ευπαλίου Tihio Race για το πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής κατηγορίας είναι πλέον στη διάθεσή σας!

Η "Χρυσή" κάρτα (150 €) αφορά αριθμημένα καθίσματα στην κερκίδα της σκεπαστής και θα αντιστοιχούν με τον αριθμό της κάρτας διαρκείας. Η "Μπλέ" κάρτα (100 €) αφορά τις υπόλοιπες μη αριθμημένες θέσεις εκτός στεγαστρου και της εξέδρας των φιλοξενούμενων.

Όλες οι κάρτες διαρκείας ισχύουν για όλες τις εντός έδρας αγωνιστικές υποχρεώσεις της ομάδας μας για την αγωνιστική χρονιά 2024 - 2025. Ας στηρίξουμε όλοι ΜΑΖΙ την φετινή δύσκολη προσπάθεια!

" Βαδίζουμε Μαζί "

Το Δ.Σ. του Απόλλων Ευπαλίου Tihio Race

Να στηρίζεις
είναι Πειραιώς.

Στην Πειραιώς δημιουργούμε
μαζί με τους Έλληνες παραγωγούς
έναν βιώσιμο αγροτικό τομέα.

 Piraeus

piraeusbank.gr